

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Μετά τῶν κατ'ἀλλήλων προσευχῶν
καὶ ἡθικῶν συμπερασμάτων.

ΚΥΚΛΟΣ Α΄.

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Ι. ΣΤΥΛΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΥΠΟΙΣ Α. Ι. ΣΤΥΛΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐν τῇ διόδῳ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς ἀριθ. 19.

1894.

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον ὑπογεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ ἐτέρου τῶν συγγραφέων καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ ἐκδότου θεωρεῖται κλοπιμαῖον καὶ ὡς τοιοῦτον καταδιώκεται.

Μ. Φ. Καραϊσκάκης

ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ.

Ι. Κλήσις Ἀβραάμ.

Ὁ Ἀβραάμ ἦτο δίκαιος καὶ εὐσεβὴς ἄνθρωπος. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἠγάπα αὐτὸν πολὺ. Ὁ Ἀβραάμ κατοίκει εἰς τὴν Μεσοποταμίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι ἦσαν κακοί, ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ φέρῃ αὐτὸν εἰς ἄλλην χώραν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, « Ἀβραάμ, Ἀβραάμ, ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς, τὴν ὁποίαν κατοικεῖς, καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ ἔλθε εἰς τὴν γῆν, τὴν ὁποίαν θὰ σοὶ δείξω. Θὰ σὲ εὐλογήσω καὶ διὰ σοῦ θὰ εὐλογήσω ὅλους τοὺς ἀπογόνους σου, τοὺς ὁποίους θὰ πληθύνω ὥς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης. » Ὁ Ἀβραάμ ὑπήκουσεν εἰς τὸν Θεόν, ἔλαβε τὴν γυναῖκά του Σάρραν, τὸν ἀνεψιόν του Λὼτ καὶ τὰ ὑπάρχοντά του καὶ ἦλθεν εἰς τὴν χώραν, τὴν ὁποίαν τῷ ἔδειξεν ὁ Θεός. Ἡ χώρα αὕτη ὠνομάζετο Χαναάν. Ἡ γῆ Χαναάν ἦτο ὠραία καὶ εὐφορος χώρα καὶ εἶχεν ὠραίας καὶ ἐκτεταμένας πεδιάδας. Ἀφ' οὗ ὁ Ἀβραάμ ἦλθεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν ἔστησε τὴν σκηνὴν του, ἔκτισε θυσιαστήριον καὶ προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Ὁ δὲ Θεὸς ὑλόγησεν αὐτὸν καὶ τῷ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ τὸν καταστήσῃ ἀρχηγὸν μεγάλου λαοῦ.

Συμπέρασμα —. Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω μαθήματος μαθησάνομεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους καὶ φροντίζει περὶ αὐτῶν.

Οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ ἀγαπῶσι τὸν Θεόν καὶ νὰ τὸν εὐχαριστῶσι διὰ τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα δίδει εἰς αὐτούς.

Ἀδείχ. τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας

ΠΡΟΣΕΥΧΗ.

Τὰ πάντα, Θεέ μου Σὺ μοὶ προσφέρεις,
Γενεῖς καὶ Πατρίδα, νοῦν καὶ ψυχὴν!
Ὡν δὲ Πανάγαθος, βεβαίως χαίρεις,
Εὐδοίμιστα βλέπων τὴν ἀρετὴν!
Εἰς Σὲ προσελόντων νοῦν καὶ καρδίαν,
Θὰ σοὶ προσφέρω λατρείαν θερμήν,
ὑπὸ τὴν σκέπην Σου δὲ τὴν ἁγίαν
Φύλαττε πάντας, Θεέ μου! Ἀμήν!

2. Ἀβραὰμ καὶ Λῶτ.

Ἐπειδὴ ὁ Ἀβραὰμ ἦτο καλὸς ἄνθρωπος, ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτὸν πολλὰ ἀγαθὰ. Ὁ Ἀβραὰμ ἦτο πλούσιος· εἶχε βόας, καμήλους, πρόβατα, ὄνους καὶ πολλὰ ἄλλα ζῶα καὶ χρυσίον πολὺ. Καὶ ὁ ἀνεψιὸς του Λῶτ ἦτο ἐπίσης πλούσιος καὶ εἶχε ποιμένα πολλὰ βοῶν καὶ προβάτων καὶ ἀγέλας καμήλων καὶ ὄνων καὶ χρυσίον καὶ ἀργύριον πολὺ.

Οἱ ποιμένες τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ Λῶτ ἐποίμεινον τὰ πρόβατά των εἰς τὰς εὐρύνους πεδιάδας τῆς γῆς Χαναάν. Ἀλλὰ μίαν ἡμέραν ἐφιλονίκησαν οὗτοι μεταξύ των, ὁ δὲ Ἀβραὰμ, ὅταν ἔμαθε τὴν φιλονικίαν ταύτην προσεκάλεσε τὸν ἀνεψιὸν του Λῶτ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. «Ἀνεψιέ μου, Λῶτ, μαυθάνω ὅτι οἱ ποιμένες μας φιλονικοῦσι μεταξύ των, καὶ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ συμβαίνωσι φιλονικίαι μεταξύ ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ μεταξύ τῶν ποιμένων μου καὶ τῶν ποιμένων σου. Διὰ τοῦτο εἶνε ἀνάγκη νὰ χωρισθῶμεν. Ἴδού, ἔχομεν τόσην γῆν ἐνώπιόν μας. Ἐὰν σὺ μεταβῇς εἰς ἓν μέρος, ἐγὼ μεταβαίνω εἰς ἄλλο. Ἐὰν ὁ εἰς ἓξ ἡμῶν

μείνῃ ἔδῳ ὁ ἄλλος εἶνε ἀνάγκη νὰ ὑπάγῃ ἄλλαχοῦ.» Τότε ὁ Λῶτ παρέλαβε τὴν αἰκογένειάν του, τοὺς ὑπηρέτας του καὶ ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του καὶ ἦλθε καὶ νατῶκησεν εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ, ἣ ὁποία ἐποτίζετο καὶ ἦτο εὐφορωτάτη χώρα, ὡς παράδεισος. Ὁ δὲ Ἀβραὰμ ἔμεινεν εἰς τὴν χώραν, εἰς τὴν ὁποίαν κατοῦκει καὶ πρότερον.

Συμπέρασμα — Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μαυθάνομεν ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα εἰρηνοποιοὶ καὶ νὰ μὴ φιλονικώμεν. Ἡ εἰρήνη καθιστᾷ τοὺς ἀνθρώπους εὐτυχεῖς, ἡ δὲ φιλονικία καθιστᾷ αὐτοὺς δυστυχεῖς.

3. Γέννησις τοῦ Ἰσαὰκ.

Ὁ Ἀβραὰμ ἔμεινεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν καὶ ἔζη βίον ἡσυχον καὶ εὐχαριστημένον· τίποτε δὲν ἐστερεῖτο· εἶχε τὰ πρόβατά του, τοὺς βόας του καὶ τὰ κτήματά του, τὰ ὁποῖα διὰ τῶν δούλων του ἐκαλλιέργει. Ἐν μόνον πρᾶγμα ἐλύπει αὐτὸν καὶ τὸν ἐστενοχῶρει πολὺ, ὅτι δὲν εἶχε τέκνα, ὃν καὶ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἦτο ἐγγαμος. Μίαν ἡμέραν καλοκαιρινὴν περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐκάθητο πλησίον εἰς τὴν σκηνὴν του καὶ ἀναπαύετο. Ἐν ᾧ δὲ ἐκάθητο βλέπει μακρόθεν τρεῖς ἀνδρας, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. Οἱ τρεῖς οὗτοι ἄνθρωποι ἦσαν ἄγγελαι. Εὐθὺς ἅμα εἶδεν αὐτοὺς, τοὺς προσεκάλεσε νὰ καθίσωσι διὰ νὰ ἀναπαυθῶσιν. Ἐκεῖνοι δὲ ὑπήκουσαν καὶ ἐπλησίασαν. Τότε ὁ Ἀβραὰμ κατὰ τὴν συνήθειάν του διέταξε νὰ πλύνωσι τοὺς πόδας των, καὶ μετὰ ταῦτα ἔσφαξεν ἓν μοσχάριον καὶ ἡτοίμασε φαγητὸν διὰ τοὺς ξένους. Ἀφ' οὗ δὲ οὗτοι ἔφαγον καὶ ἔπιον, ἐκάθισαν πάλιν καὶ ἤρ-

χισαν νὰ συνομιλῶσιν. Τότε εἰς ἐκ τῶν τριῶν ξένων εἶπε πρὸς τὸν Ἀβραάμ· «Ἀβραάμ, ποῦ εἶνε ἡ γυνή σου Σάρρα;» Ἐκείνος δὲ εἶπε· «Ἰδοὺ αὐτὴ εἶνε ἐντὸς τῆς σκηνῆς.» Τότε πάλιν ὁ ἄγγελος λέγει πρὸς αὐτόν· «Ἀβραάμ, Ἀβραάμ· ἡ γυνή σου Σάρρα θὰ γεννήσῃ υἱόν.» Ὁ Ἀβραάμ, ἅμα ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους ἐξεπλάγη καὶ ἀπήντησε· «πῶς εἶνε δυνατόν τοῦτο, ἀφ' οὗ ἐκείνη μὲν εἶνε γραῖα καὶ στεῖρα ἐγὼ δὲ γέρων;» Τότε εἶπε πάλιν ὁ ἄγγελος· «Ἀβραάμ· ὅ,τι δὲν ἡμποροῦν νὰ κάμουν εἰ ἄνθρωποι τοῦτο εἶνε εὐκόλον εἰς τὸν Θεόν.» Ὁ Ἀβραάμ κατ' ἀρχὰς δὲν ἐπίστευσε ταῦτα, ἀργότερον ὅμως, ὅταν οἱ ξένοι ἀνεχώρησαν καὶ ἐπέρασαν μῆνές τινες εἶδεν ὅτι ὅτι ἡ Σάρρα ἦτο ἔγκυος. Μετὰ ἐννέα, δὲ μῆνας ἐγέννησεν, αὕτη υἱὸν τὸν ὁποῖον ὠνόμασαν Ἰσαάκ. Ὅταν ὁ Ἰσαάκ ἐμεγάλωσε καὶ ἀπεγαλακτίσθη, ὁ Ἀβραάμ ἀπὸ τὴν μεγάλην χαράν του, διότι εἰς τὸ γῆράς του ἀπέκτησε τέκνον, ἐσφαξε βόας, ἔκαμε μέγα συμπέσιον καὶ προσεκάλεσε πολλοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του.

Συμπέρασμα —. Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω μαθήματος μαθηάνομεν ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα φιλόξενοι καὶ νὰ περιποιώμεθα τοὺς ξένους, ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε παντοδύναμος, καὶ ὅ,τι φαίνεται ἀδύνατον εἰς τοὺς ἀνθρώπους, εἶνε εὐκολώτατον εἰς αὐτόν.

4. Θυσία Ἰσαάκ.

Ὁ Ἰσαάκ ἐμεγάλωσε καὶ ἔγινε πολὺ καλὸν παιδίον. Μίαν ἡμέραν ὁ θεὸς διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστιν τοῦ Ἀβραάμ, εἶπε πρὸς αὐτόν· «Ἀβραάμ, Ἀβραάμ, λάβε τὸν υἱόν σου Ἰσαάκ, ξύλα, μάχαιραν καὶ πῦρ καὶ ἔλθε εἰς τὸ

ὄρος, τὸ ὁποῖον θὰ σοὶ δείξω καὶ ἐκεῖ θυσιάσῃς αὐτόν εἰς ἐμέ. Ὁ Ἀβραάμ ὑπήκουσεν εἰς τὸν Θεόν, ἔλαβε τὸν υἱόν του καὶ δύο ὑπηρέτας, ἐφόρτωσε τὰ ξύλα ἐπὶ τοῦ ὄνου του καὶ ἦλθεν εἰς τὸ ὄρος, τὸ ὁποῖον τῷ ἔδειξεν ὁ Θεός. Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους ἀφῆκε τὸν ὄνον καὶ τοὺς ὑπηρέτας καί, ἀφ' οὗ ἐφόρτωσε τὰ ξύλα εἰς τὸν Ἰσαάκ, ἀνέβη μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους. Καθ' ὃδὸν εἶπεν ὁ Ἰσαάκ πρὸς τὸν πατέρα του· «Πάτερ, ἰδοὺ ἔχομεν ξύλα, μάχαιραν καὶ πῦρ, ἀλλὰ ποῦ εἶνε τὸ ζῦον, τὸ ὁποῖον θὰ θυσιάσωμεν;» «ὁ Θεὸς θὰ φροντίσῃ, υἱέ μου, περὶ αὐτοῦ, ὅταν φθάσωμεν εἰς τὴν κορυφὴν,» εἶπε τότε ὁ Ἀβραάμ. Ἀφ' οὗ ἐφθασαν εἰς τὴν κορυφὴν, ὁ Ἀβραάμ ἔκτισε θυσιαστήριον, ἔθηκεν ἐπ' αὐτοῦ τὰ ξύλα καὶ ἐπὶ τῶν ξύλων τὸν Ἰσαάκ καὶ ἡτοιμάζετο νὰ θυσιάσῃ τὸν υἱόν του. Τότε ὅμως ἄγγελος Κυρίου εἶπε πρὸς αὐτόν· «Ἀβραάμ, Ἀβραάμ. Μὴ ἐγγίσῃς τὸν υἱόν σου, διότι ὁ Θεὸς ἐγνώρισε τὴν πίστιν σου.» Ὅτε δὲ ὁ Ἀβραάμ ἐστράφη νὰ ἴδῃ τίς εἶνε, εἶδεν ἓνα κριόν, ἐμπλεγμένον ἀπὸ τὰ κέρατα μέσα εἰς τοὺς θάμνους, καὶ ἀφ' οὗ ἔλαβεν αὐτόν, τὸν ἐθυσίασεν ἀντὶ τοῦ υἱοῦ του Ἰσαάκ. Ἐπειτα δὲ κατέβη εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους, παρέλαβεν τοὺς ὑπηρέτας καὶ τὸν ὄνον καὶ ἐπέστρεψεν χαρούμενος εἰς τὴν σκηνήν, διότι ἔμεινε πιστὸς εἰς τὸν Θεόν καὶ διότι δὲν ἐθυσιάσθη ὁ Ἰσαάκ.

Συμπέρασμα —. Ἀπὸ τὸ μάθημα τοῦτο μαθηάνομεν, ὅτι ὁ Θεὸς πολλάκις δοκιμάζει τοὺς πιστοὺς ἀνθρώπους, ἀλλ' ἐξάγει αὐτοὺς ἀβλαβεῖς ἐκ τῆς δοκιμασίας. Ἐπίσης μαθηάνομεν ὅτι τὰ τέκνα πρέπει νὰ ὑπακούωσιν εἰς τοὺς γονεῖς των, ὅπως καὶ ὁ Ἰσαάκ ὑπήκουσεν εἰς τὸν πατέρα του.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Τὰ ἄσποργα τέκνα εἶναι θηρία·
 Αὐτὰ ἀποστρέφεται ὁ Θεός.
 Λίθινος εἶναι αὐτῶν ἡ καρδιά.
 Ποτὲ δὲν βλέπουσιν ἅγιον φῶς !
 Ἐνίσχυσόν με, Θεέ, Σ' ἑκετεύω
 Ἀγάπην νὰ ἔχω κ' ὑπακοήν
 Πρὸς τοὺς γεννήτορας, ὅπως λατρεύω
 Σὲ τὸν Θεόν μου ἀξίως ! Ἀμήν !

Β. Γάμοι Ἰσαάκ.

Ὅταν ἐμεγάλωσεν ὁ Ἰσαάκ καὶ ἔγινεν ἀνὴρ, ὁ Ἀβραὰμ προσεκάλεσε τὸν πιστὸν του δοῦλον Ἐλιέζερ καὶ τῷ εἶπε. «Λάβε, πιστέ μου δοῦλε, ὀλίγας καμήλους καὶ δῶρα πολλὰ καὶ πορεύθητι εἰς τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς τὸν Λάβαν διὰ νὰ ἐκλέξης ἀπὸ ἐκεῖ σύζυγον κατὰλληλον διὰ τὸν υἱόν μου Ἰσαάκ.» Ὁ Ἐλιέζερ ὑπήκουσεν εὐθὺς εἰς τὸν κύριόν του, ἔλαβε τὰς καμήλους καὶ τὰ δῶρα, τὰ ὅποια ἐχρειάζοντο καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν. Ὅταν δὲ ἔφθασε πλησίον εἰς ἓν φρέαρ προσηυχήθη εἰς τὸν Θεὸν θερμῶς καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ τῷ ὑποδείξῃ τὴν σύζυγον τοῦ Ἰσαάκ. Μετ' ὀλίγον ἦλθεν εἰς τὸ φρέαρ διὰ νὰ ἀντλήσῃ ὕδωρ ἡ ὠραία θυγάτηρ τοῦ Ναχωρ Ρεβέκκα. Ὁ δὲ Ἐλιέζερ ἐνόησεν ὅτι αὐτὴν τῷ ὑπέδειξεν ὁ Θεὸς ὡς σύζυγον τοῦ Ἰσαάκ, καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτὴν ὕδωρ διὰ νὰ πίνη. Αὕτη δὲ τῷ ἔδωκε νὰ πίνη καὶ ἔπειτα ἐπότισε καὶ τὰς καμήλους του. Τότε ὁ Ἐλιέζερ ἔδωκεν εἰς αὐτὴν ὀλίγα δῶρα καὶ ἠρώτησεν αὐτὴν ἂν ὑπάρχῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς της μέρος

διὰ νὰ καταλύσῃ. Ἐκείνη δὲ εἶπεν εἰς αὐτὸν ὅτι ὄχι μόνον τόπος ὑπάρχει διὰ νὰ καταλύσῃ, ἀλλὰ καὶ τροφὴ ἄφθονος ὑπάρχει διὰ τὰς καμήλους του. Μετὰ ταῦτα ἡ Ρεβέκκα ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς της καὶ διηγήθη εἰς αὐτόν, ὅσα συνέβησαν εἰς τὸ φρέαρ. Ὁ δὲ ἀδελφὸς της Λάβαν ἦλθε τότε πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ Ἐλιέζερ καὶ παρέλαβεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκόν του. Τὸ ἑσπέρας μετὰ τὸ δεῖπνον ὁ Ἐλιέζερ ἐφανέρωσεν εἰς τὸν Λάβαν τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον ἦλθε καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ τὴν Ρεβέκκαν ὡς σύζυγον διὰ τὸν Ἰσαάκ. Ὁ δὲ Λάβαν εἶπε. «Προθύμως δίδω αὐτὴν ὡς σύζυγον εἰς τὸν Ἰσαάκ, ἅρ' σὺ τοῦτο εἶνε καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.» Ὁ Ἐλιέζερ τότε ἐμοίρασεν ἄφθονα δῶρα εἰς τοὺς συγγενεῖς τῆς Ρεβέκκας καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν, ἔλαβεν αὐτήν, τὴν ὠδήγησεν εἰς τὴν γῆν Χαναὰν καὶ τὴν παρέδωκεν εἰς τὸν Ἰσαάκ, ὅστις ἔλαβεν αὐτὴν σύζυγον.

Συμπέρασμα —. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μνησθέντων ὅτι οἱ δοῦλοι πρέπει νὰ ὑπακούωσι πάντοτε εἰς τοὺς κυρίους των, ὅτι εἰς πᾶσαν ἐργασίαν ἢ ἐπιχείρησιν μας πρέπει νὰ ἐπικαλώμεθα τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ὁδηγεῖ πάντοτε εἰς τὸ καλὸν καὶ βοηθεῖ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἔχουσι πεποιθῆσθαι εἰς αὐτόν.

Γ. Ἡσαῦ καὶ Ἰακώβ.

Ἡ Ρεβέκκα ἦτο στεῖρα καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τῇ δώσῃ τέκνα. Ὁ δὲ Θεὸς εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς της καὶ ἐχάρισεν εἰς αὐτὴν δύο διδύμους υἱοὺς τὸν Ἡσαῦ καὶ τὸν Ἰακώβ. Ὁ Ἡσαῦ ἦτο πρωτότοκος, ὁ δὲ Ἰακώβ δευτερότοκος. Ὁ Ἡσαῦ ἦτο δαυτὸς καὶ ἔργον αὐτοῦ ἦτο τὸ

κυνήγιον. Ὁ δὲ Ἰακώβ ἦτο λείος καὶ ἔζη βίον ποιμενικόν· πολλάκις δὲ ἔμενε πλησίον τῆς μητρὸς του καὶ ἐβοήθει αὐτὴν εἰς τὰς ἐργασίας της· διὰ τοῦτο ἡ Ῥεβέκκα ἠγάπα αὐτὸν περισσότερον, ἐν ᾧ ὁ Ἰσαάκ ἠγάπα περισσότερον τὸν Ἡσαῦ, διότι τῷ ἔφερε κυνήγιον καὶ ἔτρωγεν.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἡσαῦ ἐπέστρεψε πολὺ πεινασμένος ἀπὸ τοῦ κυνήγιου, ὁ δὲ Ἰακώβ ἐμαγεύευσεν φακὰς. Τότε ὁ Ἡσαῦ ἐζήτησεν ἀπὸ τοῦ ἀδελφόν του ὀλίγας φακὰς, ἀλλ' ὁ Ἰακώβ εἶπε πρὸς αὐτόν. «Σοὶ δίδω ἐν πινάκιον φακῆς, ἂν μοὶ παραχωρήσῃς τὰ πρωτοτόκιά σου.» Ὁ δὲ Ἡσαῦ χωρὶς νὰ σκεφθῇ καλῶς, ἐπειδὴ εἶχε πολλὴν πείναν παρ-
εχώρησε τὰ πρωτοτόκια εἰς τὸν ἀδελφόν του καὶ ἀντ' αὐ-
τῶν ἔλαβεν ἐν πινάκιον φακῆς.

Συμπέρασμα — Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μαθάνομεν ὅτι δὲν πρέ-
πει νὰ εἴμεθα πολὺ λαίμαργοι καὶ ἀπερίσκεπτοι· διότι ἡ λαίμαρ-
γία καὶ ἡ ἀπερίσκεψία φέρουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς κακὸν
πέλος.

7. Εὐλογία Ἰσαάκ.

Ὅτε ἐγγήρασεν ὁ Ἰσαάκ δὲν ἔβλεπε πλέον· ἐπειδὴ δὲ ἐνόησεν ὅτι θὰ ἀποθάνῃ, προσεκάλεσε τὸν Ἡσαῦ καὶ τῷ εἶπε· «Τέκνον μου, ὕπαγε εἰς τὸ κυνήγιον καὶ φέρε μου νὰ φάγω διὰ νὰ σὲ εὐλογήσω πρὶν ἀποθάνω.» Τότε ὁ Ἡ-
σαῦ ἔλαβε τὰ ὅπλα του καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸ κυνήγιον. Ἡ
Ῥεβέκκα ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ἰσαάκ καὶ εἶ-
πεν εἰς τὸν Ἰακώβ. «Γιέ μου, πορεύθητι εἰς τὴν πεδιάδα
καὶ φέρε μου δύο ἐρίφια καὶ σφάξον αὐτά. Ἐγὼ δὲ θὰ ἐτοι-
μάσω φαγητά, τὰ ὅποια θὰ φέρῃς εἰς τὸν πατέρα σου διὰ νὰ

λάβῃς τὴν εὐλογίαν ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ σου.» Ὁ Ἰακώβ τότε
ἐπορεύθη εἰς τὴν πεδιάδα, ἔλαβε δύο ἐρίφια καὶ ἔσφαξεν
αὐτά. Ἡ δὲ Ῥεβέκκα ἠτοίμασε φαγητά, ἔδωκεν αὐτὰ εἰς
τὸν Ἰακώβ, περιετύλιξε τὸν τράχηλον καὶ τὰς χεῖράς του
μὲ τὰ δέρματα τῶν ἐριφίων καὶ ἔστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν
πατέρα του. Ὅτε δὲ ὁ Ἰακώβ ἦλθεν ἐνώπιον τοῦ Ἰσαάκ
εἶπε πρὸς αὐτόν. «Πάτερ μου, ἰδοὺ σοὶ ἔφερα φαγητά·
φάγε, καὶ εὐλόγησόν με.» Ὁ Ἰσαάκ τότε εἶπε· «ποῖος
εἶσαι, τέκνον μου;» Ὁ δὲ Ἰακώβ ἀπεκρίθη· «εἶμαι ὁ πρω-
τότοκός σου υἱὸς Ἡσαῦ.» Ὁ Ἰσαάκ τότε ἐψηλάφησεν
αὐτόν, ἐπίστευσεν ὅτι ἦτο ὁ Ἡσαῦ καὶ ἠυλόγησεν αὐτόν.
Μόλις ὅμως ἐξηλθεν ὁ Ἰακώβ καὶ ἰδοὺ ἔρχεται καὶ ὁ
Ἡσαῦ καὶ λέγει· «Πάτερ, ἐγέρθητι· σοὶ ἔφερον φαγητὸν
διὰ νὰ φάγῃς καὶ νὰ μὲ εὐλογήσῃς.» Τότε εἶπεν ὁ Ἰσαάκ·
«ποῖος ἦτο λοιπὸν ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος πρὸ ὀλίγου ἔλαβε τὴν
εὐλογίαν μου;» Ὁ Ἡσαῦ ἐνόησεν ὅτι ὁ Ἰακώβ ἠπάτησε
τὸν πατέρα του καὶ ἔλαβε τὴν εὐλογίαν του καὶ ὀργί-
σθη πολὺ διὰ τοῦτο. Ὁ Ἰακώβ ἐφοβήθη τότε πολὺ τὴν
ἐργὴν τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ ἔφυγεν εἰς τὴν Μεσοποταμί-
αν, μακρὰν ἀπὸ τὴν πατρικὴν του οἰκίαν καὶ τοὺς γο-
νεῖς του.

Συμπέρασμα. — Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω μαθήματος μαθάνομεν
ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀπατῶμεν τοὺς ἄλλους καὶ μάλιστα τοὺς γο-
νεῖς μας, ὅτι ἡ ἀπάτη ἀνακαλύπτεται ταχέως καὶ ὅτι ὁ ἀπατεὼν
πολλὰ κακὰ δύναται νὰ πάθῃ.

8. Ὁ Ἰωσήφ καὶ οἱ ἀδελφοί του.

Ὁ Ἰακώβ ἦτο πολὺ πλούσιος καὶ εἶχε ποίμνια πολλὰ
προβάτων καὶ βοῶν. Ὁ Ἰακώβ εἶχε δώδεκα υἱούς, ἐκ

τῶν ὁποίων περισσότερον ἡγάπα τὸν Ἰωσήφ· διὰ τοῦτο καὶ τῷ ἑκάμην ὥραϊον ποικίλον φόρεμα. Μίαν νύκτα ὁ Ἰωσήφ εἶδεν ἐν ὄνειρον καὶ διηγήθη αὐτὸ εἰς τοὺς ἀδελφούς του. «Εἶδον,» εἶπεν, «ὅτι εἵμεθ' εἰς τὴν πεδιάδα καὶ ἐδέχομεν δεμάτια καὶ τὸ μὲν ἰδικόν μου δεμάτιον ἐστέκετο ὀρθιον, τὰ δὲ ἰδικὰ σας ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν τὸ ἰδικόν μου.» Τότε οἱ ἀδελφοί του ὠργίσθησαν καὶ τῷ εἶπον. «Μήπως θὰ γίνῃς βασιλεὺς καὶ ἡμεῖς θὰ πέσωμεν νὰ σὲ προσκυνήσωμεν;» Ἄλλοτε πάλιν ὁ Ἰωσήφ εἶδεν ἄλλο ὄνειρον καὶ διηγήθη αὐτὸ εἰς τοὺς γονεῖς του καὶ τοὺς ἀδελφούς του καὶ εἶπεν. «Εἶδον ὅτι ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ ἑνδεκα ἀστέρες ἔπεσαν καὶ μὲ προσεκύνησαν.» Οἱ γονεῖς του τότε ἐπέπληξαν αὐτὸν διὰ τοῦτο, οἱ δὲ ἀδελφοί του ἐμίσησαν αὐτὸν πολὺ.

Συμπέρασμα. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μαθηόμεν ὅτι πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς μας καὶ νὰ μὴ μισῶμεν αὐτούς, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς προλέγει εἰς τοὺς κελοὺς ἀνθρώπους τὴν εὐτυχίαν καὶ ἀντίψωσιν αὐτῶν.

9. Ἰωσήφ εἰς τὸν λάκκον.

Πώλησις Ἰωσήφ.

Μίαν ἡμέραν οἱ ἀδελφοί τοῦ Ἰωσήφ ἦσαν εἰς τὴν πεδιάδα, ὁ δὲ Ἰακώβ εἶπε τότε πρὸς τὸν Ἰωσήφ. «Τέκνον μου, ὕπαγε εἰς τὴν πεδιάδα διὰ νὰ ἴδῃς τί γίνονται οἱ ἀδελφοί σου.» Τότε ὁ Ἰωσήφ ἐφόρεσε τὸ ποικίλον φόρεμά του καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν πεδιάδα. Ὅτε δὲ εἶδον αὐτὸν ἀπὸ μακρὰν οἱ ἀδελφοί του εἶπον. «Ἴδού ἐκεῖνος, ὅστις βλέπει τὰ ὄνειρα· ἃς φονεύσωμεν αὐτὸν καὶ ἃς εἴπωμεν

ἔπειτα εἰς τὸν πατέρα μας, ὅτι κατέφαγον αὐτὸν τὰ ἄγρια θηρία.» Τότε εἰς ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς, ὁ Ρουβὴν εἶπε· «διατί νὰ φονεύσωμεν τὸν ἀδελφόν μας; ἃς ῥίψωμεν αὐτὸν καλλίτερον εἰς ἓνα λάκκον.» Καὶ πραγματικῶς ἅμα ἐπλησίασεν ὁ Ἰωσήφ συνέλαβον αὐτὸν καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὸν λάκκον. Ἀλλ' ὁ Ἰωσήφ δὲν ἔπαθεν κανὲν κακὸν εἰς τὸν λάκκον, διότι ὁ Θεὸς ἦτο μαζί του. Μετὰ ταῦτα οἱ ἀδελφοί τοῦ Ἰωσήφ ἐκάθησαν διὰ νὰ φάγωσιν. Ἐνῷ δὲ ἔτρωγον εἶδον ἐμπόρους Ἀραβας, οἱ ὁποῖοι διήρχοντο ἀπὸ ἐκεῖ μετὰς καμήλους των φορτωμένους μετὰ ἀρωματικά. Τότε εἰς ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς, ὁ Ἰούδας, εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλους. «Δὲν εἶνε κρῖμα νὰ ἀφήσωμεν τὸν ἀδελφόν μας εἰς τὸν λάκκον νὰ ἀποθάνῃ! Ἄς πωλήσωμεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἐμπόρους τούτους διὰ νὰ λάβωμεν καὶ ὀλίγα χρήματα.» Οἱ ἄλλοι ἀδελφοί ἐδέχθησαν τὴν πρότασιν τοῦ Ἰούδα, ἐξήγαγον τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ τὸν λάκκον καὶ ἐπώλησαν αὐτὸν εἰς τοὺς ἐμπόρους. Ἐπειτα ἔσφαξαν ἐν ἐρίφιον, ἔδαψαν μὲ τὸ αἷμά του τὸ ποικίλον φόρεμα τοῦ Ἰωσήφ, ἔφερον αὐτὸ πρὸς τὸν πατέρα των καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν. «Πάτερ. Ἴδὲ αὐτὸ τὸ φόρεμα· τὸ εὑρομένον εἰς τὴν πεδιάδα. Μήπως εἶνε τοῦ ἀδελφοῦ μας Ἰωσήφ;» Ὁ Ἰακώβ ὅταν εἶδε τὸ φόρεμα τοῦ Ἰωσήφ αἵματωμένον ἐνόμισεν. ὅτι ἄγριον θηρίον κατέφαγε τὸν υἱόν του καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ λυπῇται παρὰ πολὺ. Δὲν ἐγνώριζε δὲ τί νὰ κάμῃ ἀπὸ τὴν μεγάλην του λύπην.

Συμπέρασμα.— Ἀπὸ τὸ μάθημα τοῦτο διδασκόμεθα ὅτι πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν καὶ νὰ μὴ εἵμεθα κακοί, ὅπως οἱ ἀδελφοί τοῦ Ἰωσήφ. Δὲν πρέπει νὰ ἀπατῶμεν ποτε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, διότι ὁ Θεὸς τιμωρεῖ τοὺς ψεῖστας καὶ τοὺς ἀκατεῶνας.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Ἐχθρούς ἀγαπάτε καὶ συγχωρεῖτε,
 Καλὸν χορηγοῦντες ἀντὶ κακοῦ,
 Ἐχθρούς μὴ μισεῖτε, ἀλλ' εὐλογεῖτε,
 Παρήγγειλας, Σῶτερ, ἐκ τοῦ Σταυροῦ,
 Μακρὰν λοιπὸν ἔχθραι μακρὸν τὰ μίσση !
 Ἠπίαν ὅς ἔχωμεν τὴν ψυχὴν,
 Καὶ τότε βεβαίως θέλομεν ζῆσαι,
 Εὐδαίμονα βίον πάντες. Ἀμήν !

10. Ὁ Ἰωσήφ ἐν τῇ φυλακῇ.

Οἱ ἔμποροι, αἱ ὁποῖοι ἡγόρασαν τὸν Ἰωσήφ ἔφερον αὐτὸν εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὸν ἐπώλησαν εἰς τὸν ἀρχιμάγειρον τοῦ Φαραῶ.

Ὁ ἀρχιμάγειρος τοῦ Φαραῶ ὠνομάζετο Πετεφρῆς. Ὁ Πετεφρῆς ἦτο καλὸς ἄνθρωπος καὶ ἔκαμε τὸν Ἰωσήφ ἐπιστάτην τῆς οἰκίας του. Ἀλλ' ἡ σύζυγός του ἦτο κακὴ καὶ μίαν ἡμέραν κατηγόρησε τὸν Ἰωσήφ ἀδίκως εἰς τὸν Πετεφρῆ. Ἐκεῖνος ἐπίστευσε τότε εἰς τοὺς λόγους τῆς γυναικὸς του καὶ ἔρριψε τὸν Ἰωσήφ εἰς τὰς φυλακάς. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ φυλακῇ ἀκόμη ὁ Θεὸς ἐπροστάτευσε τὸν Ἰωσήφ καὶ ἦτο πάντοτε μετ' αὐτοῦ. Εἰς τὴν φυλακὴν ἦσαν καὶ δύο ἄνθρωποι τοῦ Φαραῶ, ὁ ἀρχιοινοχόος καὶ ὁ ἀρχισιτοποιός του. Ὁ Ἰωσήφ ἐγνώρισεν αὐτοὺς καὶ συναναστρέφετο μετ' αὐτῶν ἐν τῇ φυλακῇ.

Μίαν ἡμέραν οὗτοι ἦσαν πολὺ σκυθρωποὶ καὶ λυπημένοι. Ὁ δὲ Ἰωσήφ ἠρώτησεν αὐτοὺς καὶ εἶπε· «διατί σήμερον εἰσθε τόσοι σκυθρωποὶ καὶ λυπημένοι;» Ἐκεῖνοι δὲ ἀπῆντησαν· «Εἶδομεν ὄνειρα παράδοξα, καὶ ἐπειδὴ δὲν δυνά-

μεθα νὰ ἐξηγήσωμεν αὐτὰ εὐρισκόμεθα εἰς μεγάλην στενοχωρίαν.» Τότε ὁ Ἰωσήφ εἶπεν· «διηγήθητε τὰ ὄνειρα εἰς ἐμὲ καὶ ἐγὼ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ θὰ προσπαθήσω νὰ ἐξηγήσω αὐτά.» Πρῶτος τότε ὁ ἀρχιοινοχόος διηγήθη τὸ ὄνειρόν του καὶ εἶπεν· «εἶδον μίαν ἄμπελον, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπῆρχον τρία κλήματα. Τὰ κλήματα ταῦτα ἔφερον σταφυλάς. Ἐγὼ δὲ ἔλαβον τὰς σταφυλάς, συνέθλιψα αὐτάς εἰς ἓν ποτήριον, ἐποίησα οἶνον καὶ προσέφερα εἰς τὸν Φαραῶ διὰ νὰ πίνη.» «Τὸ ὄνειρόν σου,» εἶπεν ὁ Ἰωσήφ, «εἶνε πολὺ καλὸν καὶ σημαίνει ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁ Φαραῶ θὰ σὲ ἐξαγάγῃ ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ θὰ σὲ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν πρώτην σου θέσιν. Ἀλλὰ φρόντισον, σὲ παρακαλῶ ὅταν ἐξέλθῃς ἐκ τῆς φυλακῆς νὰ κάμῃς λόγον καὶ περὶ ἐμοῦ εἰς τὸν Φαραῶ, ὅτι ἀδίκως μένω εἰς τὴν φυλακὴν.» Ἐπειτα διηγήθη καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς τὸ ὄνειρόν του καὶ εἶπεν· «εἶδον ὅτι εἶχον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου τρία κύνιστρα πλήρη φαγητῶν καὶ ὅτι τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέβαινον καὶ ἔτρωγαν αὐτά.» «Τὸ ὄνειρόν σου,» εἶπε τότε ὁ Ἰωσήφ, «δὲν εἶνε εὐχάριστον καὶ σημαίνει ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁ Φαραῶ θὰ σὲ ἐξαγάγῃ ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ θὰ διατάξῃ νὰ σὲ κρεμάσωσι, τὰ δὲ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ θὰ καταδύνωσι καὶ θὰ τρώγωσι τὰς σάρκας σου.» Πράγματι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁ Φαραῶ ἐξήγαγεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ τὸν ἀρχιοινοχόον καὶ τὸν ἀρχισιτοποιόν, ἀλλὰ τὸν μὲν ἀρχιοινοχόον ἐπανέφερεν εἰς τὴν πρώτην θέσιν του, τὸν δὲ ἀρχισιτοποιὸν διέταξε νὰ κρεμάσωσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέβαινον καὶ ἔτρωγον τὰς σάρκας του.

Συμπέρασμα. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μαθηάνομεν ὅτι διὰ τῆς βο-

τῆς τοῦ Θεοῦ τὰ πάντα δυνάμειν νὰ κατορθώσωμεν. Ὁ Θεὸς φωτίζει τὴν διάνοιαν τῶν ἀλλων καὶ εὐτεδῶν ἀνθρώπων καὶ καθιστᾷ αὐτοὺς ἰκανοὺς νὰ προβλέπωσι πολλὰ πράγματα.

11. Ὁ Ἰωσήφ ἐξηγεῖ τὰ ὄνειρα τοῦ Φαραώ.

Ὁ ἀρχιοινοχόος, ἀφ' οὗ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς φυλακῆς, ἐλησμόνησεν ἐντελῶς τὸν Ἰωσήφ. Μετὰ δύο ἔτη ὁ Φαραὼ εἶδε δύο ὄνειρα, τὰ ὁποῖα πολὺ τὸν ἐτάραξαν. Τὴν πρῶτην προσεκάλεσεν ὅλους τοὺς σοφοὺς τῆς Αἰγύπτου διὰ νὰ ἐξηγήσωσιν αὐτά, ἀλλ' οὐδεὶς ἦτο εἰς θέσιν νὰ τὰ ἐξηγήσῃ. Τότε ὁ ἀρχιοινοχόος ἐνεθυμήθη τὸν Ἰωσήφ καὶ εἶπεν εἰς τὸν Φαραώ. Βασιλεῦ, «εἰς τὴν φυλακὴν ὑπάρχει νέος τις, ὁ ὁποῖος ἐξηγεῖ ὀρθῶς τὰ ὄνειρα.» Τότε ὁ Φαραὼ διέταξε νὰ φέρωσι τὸν Ἰωσήφ ἐνώπιόν του καί, ἀφ' οὗ ἐφερον αὐτὸν τῷ εἶπεν. «Ἦκουσα ὅτι ἐξηγεῖς ὀρθῶς τὰ ὄνειρα. Θί σοι εἶπω καὶ ἐγὼ δύο ὄνειρα καὶ προσπάθησον νὰ ἐξηγήσῃς αὐτά.» Ὁ δὲ Ἰωσήφ ἀπεκρίθη. «Διηγέσθῃτι αὐτά, βασιλεῦ, καὶ ἐγὼ διὰ τῆς βοηθείας τοῦ Θεοῦ θὰ προσπαθήσω νὰ τὰ ἐξηγήσω.» «Εἶδον,» εἶπε, «τότε ὁ Φαραὼ, ὅτι ἦμην παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Νείλου ποταμοῦ καὶ ἐξῆλθον ἀπὸ αὐτὸν πρῶτον ἑπτὰ ἀγελάδες παχεῖαι καὶ ὡραῖαι καὶ ἔδοσκον εἰς τὴν παιδιάδα, ἔπειτα ἐξῆλθον ἄλλαι ἑπτὰ ἀγελάδες ἰσχναι καὶ ἀδύνατοι καὶ κατέφαγον τὰς πρώτας. Ἐπειτα δὲ ἐξύπνησα καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγα λεπτά ἀπεκοιμήθην πάλιν καὶ εἶδον δεῦτερον ὄνειρον· εἶδον ὅτι ἐβλάστησαν ἑπτὰ στάχυες πλήρεις καρποῦ καὶ σιτοφόροι, ἔπειτα δὲ ἐβλάστησκον ἄλλοι ἑπτὰ στάχυες ἄνευ καρποῦ, οἱ ὁποῖοι κατέπιον τοὺς πρώτους.»

Τότε ὁ Ἰωσήφ εἶπε πρὸς τὸν Φαραώ. «Βασιλεῦ, καὶ τὰ δύο ταῦτα ὄνειρα σημαίνουσιν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Σημαίνουσιν ὅτι ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη θὰ γίνῃ μεγάλη εὐφορία καθ' ὅλην τὴν Αἴγυπτον· μετὰ ταῦτα δὲ ἐπὶ ἄλλα ἑπτὰ ἔτη θὰ γίνῃ λιμὸς καθ' ὅλην τὴν Αἴγυπτον καὶ οἱ ἀνθρωποι θὰ ὑποφέρωσι πολὺ ἀπὸ πείναν. Φρόντισον λοιπόν, βασιλεῦ, νὰ εὑρῇς ἀνθρώπον πιστὸν καὶ καλόν, καὶ νὰ ἀναθέσῃς εἰς αὐτὸν κατὰ τὰ ἔτη τῆς εὐφορίας τὴν φροντίδα νὰ συναθροίσῃ τὸν σῖτον, ὃ ὅποιος θὰ περισσεύῃ καὶ νὰ ἀποθηκεύσῃ αὐτόν, διὰ νὰ πώλῃ ἔπειτα εἰς τὸν λαόν, ὅταν θὰ ἔλθωσι τὰ ἔτη τῆς σιτοδείας.» Ὁ Φαραὼ ἠὺχαριστήθη τότε πολὺ ἀπὸ τὴν ἐξηγήσιν τῶν ὀνείρων καὶ ἔκαμε τὸν Ἰωσήφ ἐπιστάτην καὶ δεῦτερον βασιλέα τῆς Αἰγύπτου. Ὅταν ἦλθον τὰ ἔτη τῆς εὐφορίας ὁ Ἰωσήφ συνήθροισε σῖτον εἰς τὰς ἀποθήκας καὶ ὅταν ἦλθον τὰ ἔτη τῆς πείνης ἤνοιξεν αὐτάς καὶ ἐπώλει σῖτον εἰς τὸν λαόν.

Συμπέρασμα. — Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω μαθηάνομεν ὅτι ὁ Θεὸς δοξάζει καὶ προάγει τοὺς καλοὺς καὶ εὐσεβεῖς ἀνθρώπους, ὅπως ἐδόξασε καὶ προήγαγε τὸν εὐσεβεῖ καὶ ἐνάρκειον Ἰωσήφ. Ἡ εὐσέβεια εἶναι ἐκ τῶν μεγαλειτέρων ἀρετῶν.

12. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ἡ πείνα, ἥ ὁποία εἶχε συμβῇ εἰς τὴν Αἴγυπτον εἶχε φθάσῃ καὶ εἰς τὴν γῆν Χαναάν, ὅπου κατοίκει ὁ Ἰακώβ μετὰ τοὺς υἱοὺς του. Τότε ὁ Ἰακώβ εἶπε πρὸς τοὺς υἱούς του. «Τέκνα μου, λάβετε καμήλους τινὰς καὶ χρήματα καὶ ὑπάγετε εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ ἀγοράσητε σῖτον

διότι κινδυνεύομεν νὰ ἀποθάνωμεν τῆς πείνης. Οὗτοι δὲ ὑπήκουσαν εἰς αὐτὸν καὶ ἀφ' οὗ παρέλαβον καμήλους τινάς, σάκκους καὶ χρήματα ἤλθον εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ ἀγοράσωσι σίτον καὶ παρουσιάσθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Αἰγύπτου. Ἀρχων δὲ τῆς Αἰγύπτου ἦτο ὁ Ἰωσήφ. Ὁ Ἰωσήφ ἐγνώρισε τοὺς ἀδελφούς του· ἐκεῖνοι ὅμως δὲν τὸν ἐγνώρισαν. Ὁ Ἰωσήφ ὠμίλησε τότε πρὸς αὐτοὺς αὐστηρὰ καὶ τοὺς ἠρώτησε περὶ τοῦ μικροτέρου ἀδελφοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε μείνῃ πλησίον τοῦ πατρὸς των. Διέταξε δὲ νὰ κρατήσωσιν εἰς τὴν φυλακὴν τὸν Συμεὼν. Ἐπειτα εἶπεν εἰς τοὺς ἀδελφούς του, ὅταν ἔλθωσιν εἰς τὴν Χαναὰν νὰ παραλάβωσι καὶ νὰ φέρωσιν εἰς τὴν Αἴγυπτον τὸν Βενιαμίν· διέταξε δὲ τὸν ἐπιστάτην νὰ γεμίσῃ τοὺς σάκκους τῶν ἀδελφῶν του μὲ σίτον καὶ εἰς τὸν σάκκον ἐκάστου νὰ θέσῃ καὶ τὰ χρήματα αὐτοῦ. Ὁ ἐπιστάτης ἐπραξεν ὅπως τῷ παρήγγειλεν ὁ Ἰωσήφ· οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἀφ' οὗ ἐφόρτωσαν εἰς τὰς καμήλους τὸν σίτον ἐξεκίνησαν καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν Χαναάν. Ὅταν δὲ ἤναιξαν τοὺς σάκκους καὶ εἶδον τὰ χρήματα ἐξεπλάγησαν πολὺ καὶ αὐτοὶ καὶ ὁ πατήρ των.

Συμπέρασμα. — Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μανθάνομεν ὅτι τὰ τέκνα πρέπει νὰ ὑποκούωσιν εἰς τοὺς γονεῖς των, ὅπως οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐβαρύνθυσαν νὰ μεταβῶσιν ἀπὸ τὴν Χαναὰν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

13. Φανέρωσις τοῦ Ἰωσήφ εἰς τοὺς ἀδελφούς του.

Μετά τινα καιρὸν ὁ σίτος ἐτελείωσεν εἰς τὸν οἶκον

τοῦ Ἰακώβ καὶ ὁ πατήρ εἶπε πάλιν πρὸς τοὺς υἱούς του. «Τέκνα μου, ὑπάγετε καὶ πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ ἀγοράσητε σίτον, ἵνα μὴ ἀποθάνωμεν ἀπὸ τὴν πείναν.» Ἐκεῖνοι ὑπήκουσαν καὶ ἐζήτησαν νὰ λάβωσι μαζὺ των καὶ τὸν Βενιαμίν· ἀλλ' ὁ Ἰακώβ δὲν ἄφινεν αὐτόν. Ἐπὶ τέλους, ἀφ' οὗ ὁ Ἰούδας ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἐπαναφέρῃ αὐτὸν ἀβλαβῆ, ὁ πατήρ παρεδέχθη, καὶ οἱ ἀδελφοὶ παρέλαβον καμήλους, σάκκους, χρήματα πολλὰ καὶ δῶρα διὰ τὸν ἄρχοντα τῆς Αἰγύπτου καὶ ἤλθον πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον· παρουσιάσθησαν δὲ εἰς τὸν Ἰωσήφ καὶ προσέφερον εἰς αὐτόν τὰ δῶρα. Τὴν δὲ μεσημβρίαν ὁ Ἰωσήφ παρέθηκεν εἰς αὐτοὺς τράπεζαν μὲ διάφορα φαγητά, ἔπειτα δὲ ἐξήγαγε τὸν Συμεὼν ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ διέταξε τὸν ἐπιστάτην νὰ γεμίσῃ τοὺς σάκκους μὲ σίτον καὶ εἰς τὸν σάκκον ἐκάστου νὰ θέσῃ τὰ χρήματα· εἰς δὲ τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμίν νὰ θέσῃ καὶ τὸ ἀργυροῦν ποτήριόν του. Ὁ ἐπιστάτης ἐπραξεν, ὅπως τῷ παρήγγειλεν ὁ Ἰωσήφ· οἱ δὲ ἀδελφοί, ἀφ' οὗ ἐφόρτωσαν τὰς καμήλους ἐξεκίνησαν διὰ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν γῆν Χαναάν. Μετ' ὀλίγον ὁ Ἰωσήφ εἶπε πρὸς τὸν ἐπιστάτην αὐτοῦ· «τρέξον εὐθὺς διὰ νὰ προφθάσῃς ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐρώτησον αὐτούς, διατί ἐκλεψαν τὸ ἀργυροῦν ποτήριόν μου.» Ὁ ἐπιστάτης τότε ἔτρεξεν ἀμέσως, ἔφθασε τοὺς ἀδελφούς τοῦ Ἰωσήφ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· «Διατί ἐκλεψατε τὸ ἀργυροῦν ποτήριον τοῦ κυρίου μου;» Ἐκεῖνοι ὅμως διεμαρτύροντο καὶ ἔλεγον ὅτι δὲν ἐκλεψαν τίποτε. Τότε ὁ ἐπιστάτης ἠρεύνησεν ὅλους τοὺς σάκκους καὶ εὔρε τὸ ποτήριον εἰς τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμίν. Ἐκεῖνοι δὲ

πολὺ ἐξεπλάγησαν ὅταν εἶδον τοῦτο. Ἦναγκάσθησαν δὲ νὰ ἐπιστέψωσιν ὀπίσω καὶ παρουσιάσθησαν καὶ πάλιν εἰς τὸν Ἰωσήφ. Τότε ὁ Ἰωσήφ εἶπε πρὸς αὐτούς. «Διατί ἤθελήσατε νὰ κλέψητε τὸ ποτήριόν μου;» Κύριε, «ἐπλήντησαν ἐκείνοι,» δὲν γνωρίζομεν πῶς συνέβη τοῦτο. Ἰδοὺ εἴμεθα ἐλαδουλοὶ σου.» «Ὅχι,» ἐπανέλαβεν ὁ Ἰωσήφ, «Σεῖς μὲν ἡμπορεῖτε νὰ ἀναχωρήσητε εἰς τὴν Χαναάν, μόνος δὲ ὁ Βενιαμὴν, εἰς τὸν σάκκον τοῦ ὁποίου εὗρέθη τὸ ποτήριον θὰ μείνῃ ἐδῶ δοῦλός μου.» Τότε ὁ Ἰούδας εἶπε πρὸς τὸν Ἰωσήφ. «Κύριε, ἅς μείνω ἐγὼ δοῦλός σου καὶ ἄς ὑπάγῃ ὁ Βενιαμὴν εἰς τὴν Χαναάν, διότι ὁ πατήρ μας, ὅταν μάθῃ ὅτι ὁ Βενιαμὴν δὲν ἐπέστρεψεν ἐξ Αἰγύπτου θὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν λύπην του.» Τότε ὁ Ἰωσήφ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ, ἤρχισε νὰ κλαίῃ ἀπὸ τὴν συγκίνησίν του καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς ἀδελφούς του. «Εγὼ εἶμαι ὁ ἀδελφός σας Ἰωσήφ. Σεῖς ἤθελήσατε νὰ με βλάψητε, ἀλλ' ἐγὼ σὰς ἀγαπῶ καὶ σὰς συγχωρῶ διὰ τὸ ἁμάρτημά σας.» Οἱ ἀδελφοὶ τότε ἤρχισαν νὰ κλαίωσι καὶ ἐζήτησαν μὲ δάκρυα συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ. Οὗτος δὲ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς πολλὰ δῶρα καὶ ἀμάξας, τοὺς ἀπέστειλεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς νὰ παραλάβωσι τὸν πατέρα των καὶ νὰ ἔλθωσιν, ἵνα κατοικήσωσιν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ, ἀφ' οὗ παρέλαβον τὸν σίτον, τὰ δῶρα καὶ τὰς ἀμάξας ἦλθον εἰς τὴν Χαναάν καὶ ἀνήγγειλον εἰς τὸν πατέρα των ὅτι ὁ Ἰωσήφ ζῇ καὶ εἶνε ἄρχων τῆς Αἰγύπτου. Ὁ Ἰακώβ κατ' ἀρχάς δὲν ἐπίστευσε τοῦτο, ἀλλ' ὅταν εἶδε τὰς ἀμάξας καὶ τὰ δῶρα ἐπίστευσε, καὶ ἀφ' οὗ παρέλαβεν ἕλην τὴν οἰ-

κογένειάν του κατήλθεν εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ κατήχησεν ἐκεῖ, πλησίον τοῦ υἱοῦ του Ἰωσήφ. Μετὰ καιρὸν ἀπέθανεν ὁ Ἰακώβ καὶ διέταξε νὰ θάψωσιν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν Χαναάν, ὅπου ἦσαν καὶ οἱ συγγενεῖς του. Μετὰ πολὺν δὲ καιρὸν ἀπέθανε καὶ ὁ Ἰωσήφ καὶ παρήγγειλε νὰ θάψωσι τὰ ὀστέα του εἰς τὴν Χαναάν, ὅπου ἦσαν θαμμένοι ὁ πατήρ του καὶ οἱ πρόγονοί του.

Συμπέρασμα. — Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μνησθέντων ὅτι τὰ τέλεια πρέπει νὰ ἀγαπῶσι τοὺς γονεῖς αὐτῶν καὶ νὰ περιποιῶνται αὐτοὺς μέχρι τέλους τῆς ζωῆς των. Οἱ ἀδελφοὶ πρέπει νὰ ἀγαπῶσιν ἀλλήλους. Ἐάν οἱ ἄλλοι πράττωσιν εἰς ἡμᾶς καλὸν τι, ἡμεῖς πρέπει καὶ πάλιν νὰ ἀγαπῶμεν αὐτούς καὶ νὰ πράττωμεν εἰς αὐτούς καλόν, ὅπως ἔκαμε καὶ ὁ Ἰωσήφ. Ὁ Θεὸς προστατεύει τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, δοξάζει καὶ ἀνυψώνει αὐτοὺς πάντοτε.

14. Γέννησις τοῦ Μωϋσέως.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐπληθύνθησαν πρὸς πολὺ. Ὁ Φαραὼ, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε τὸν Ἰωσήφ ἀπέθανε καὶ ἔγινε βασιλεὺς ἄλλος Φαραὼ, ὁ ὁποῖος ἐφοβήτο τὴν αὐξήσιν τῶν Ἰσραηλιτῶν κατ' ἐκτελεῖν αὐτοὺς κατ' ἀρχάς νὰ ἐκτελῶσι βαρείας ἐργασίας, ἔπειτα δὲ διέταξε τὰς δύο μίλιας τῶν Ἰσραηλιτῶν νὰ φρονέωσι πᾶν ἀρσενικὸν παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐγεννᾶτο ἐκ τῶν Ἑβραίων.

Αἱ μῆτρες ὅμως ἐφοβούντο τὸν Θεὸν καὶ δὲν ἐπράξαν τοῦτο. Τότε ὁ Φαραὼ διέταξε νὰ ῥίπτωσι εἰς τὸν Νεῖλον ποταμὸν πᾶν ἀρσενικὸν παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐγεννᾶτο ἐκ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας μία Ἑβραία γυνὴ ἐγέννησεν ἓν ἀρσενικὸν παιδίον καὶ ἐπειδὴ εἶδεν

αὐτὸ ὥραϊον καὶ ζωηρὸν δὲν τὸ ἔρριψεν εἰς τὸν ποταμὸν, ἀλλὰ τὸ ἔκρυψεν ἐπὶ τρεῖς μῆνας. Μετὰ τρεῖς μῆνας ἐφοβεῖτο πλέον νὰ τὸ φυλάξῃ καὶ διὰ τοῦτο ἔλαβεν ἐν κἀνιστρον, ἤλκειψεν αὐτὸ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν μὲ πύσσαν, ἔβαλεν ἐντὸς αὐτοῦ τὸ παιδίον καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὴν θυγατέρα της διὰ νὰ τὸ θέσῃ εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Νείλου ποταμοῦ. Ἡ δὲ θυγάτηρ της ἔφερεν αὐτὸ παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐκρύβη ἔπειτα ὀπισθεν ἐνὸς δένδρου διὰ νὰ ἴδῃ τί θὰ συμβῇ.

Μετ' ὀλίγον ἦλθεν εἰς τὸν ποταμὸν διὰ νὰ λουσθῇ ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραὼ μὲ τὰς ὑπηρετίας αὐτῆς, καὶ ὅταν εἶδε τὸ κἀνιστρον ἤνοιξεν αὐτὸ καὶ εἶδε ἐντὸς αὐτοῦ τὸ παιδίον. Τότε ἔτραξεν ἡ ἀδελφή τοῦ παιδίου καὶ ἠρώτησε τὴν βασιλόπαιδα ἂν ἤθελε τροφὸν τινα διὰ τὸ παιδίον. Καὶ ἐπειδὴ ἐκείνη ἐζήτησε τροφόν, ἡ ἀδελφή τοῦ παιδίου ἔφερεν ὡς ταιαύτην τὴν μητέρα της, ἡ ὁποία ἔλαβε τὸ παιδίον καὶ τὸ ἐθῆλκασεν ἐπὶ τρία ἔτη. Ἐπειτα δὲ τὸ ἔδωκεν εἰς τὴν βασιλόπαιδα, ἡ ὁποία τὸ υἱοθέτησε καὶ τὸ ὠνόμασε Μωϋσῆν.

Συμπέρασμα. — Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μαθηθάνομεν ὅτι πρέπει νὰ φοβώμεθα τὸν Θεὸν καὶ νὰ πράττωμεν πᾶν ὅ,τι λέγουσιν αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ.

ΙΒ. Ἔξοδος ἐκ τῆς Αἰγύπτου.

Ὅταν ἐμεγάλωσεν ὁ Μωϋσῆς ἐγνώρισε τὴν καταγωγὴν του καὶ ἐπροστάτευε παρὰ πολὺ τοὺς Ἰσραηλίτας. Ὁ δὲ Θεός, ἐπειδὴ ἔδλεπε τὰ δυστυχήματα τῶν Ἰσραηλιτῶν, εἶπε μίαν ἡμέραν πρὸς τὸν Μωϋσῆν. «Μωϋσῆ, Μω-

ϋσῆ, ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ. Ὑπάγε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου Ἀαρὼν πρὸς τὸν Φαραὼ καὶ εἰπὲ εἰς αὐτόν, ὅτι τὸν διατάττω νὰ ἀφήσῃ τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ ἐξέλθωσιν ἐκ τῆς Αἰγύπτου καὶ νὰ ἐλθωσιν εἰς τὴν γῆν Χαναάν, εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων των.» Ὁ Μωϋσῆς ἔπραξεν ὅπως τὸν διέταξεν ὁ Κύριος, ἀλλ' ὁ Φαραὼ δὲν ἤθελε νὰ ἀφήσῃ τοὺς Ἰσραηλίτας. Τότε ὁ Θεὸς πρὸς τιμωρίαν ἔστειλεν εἰς τὸν Φαραὼ καὶ εἰς τοὺς Αἰγυπτίους φοβερά δυστυχήματα, ὁ δὲ Φαραὼ ἐφοβήθη καὶ διέταξε τὸν Μωϋσῆν νὰ παραλάβῃ τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ νὰ ἐξέλθῃ μετ' αὐτῶν ἐκ τῆς Αἰγύπτου.

Τότε ὁ Μωϋσῆς παρέλαβε τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ ἀνεχώρησεν. Ἀλλ' ὅταν αἱ Ἰσραηλίται ἐφθασαν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ὁ Φαραὼ μετενόησε διότι ἀφήκεν αὐτοὺς νὰ ἐξέλθωσι καί, ἀφ' οὗ ἔλαβε στρατὸν πολύν, ἐξῆλθε πρὸς καταδίωξιν αὐτῶν καὶ τοὺς κατέφθασε πλησίον τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

Αἱ Ἰσραηλίται εὗρισκοντο εἰς μέγαν κίνδυνον, διότι ἀπὸ τὸ ἐν μέρος εἶχον τοὺς Αἰγυπτίους καὶ τὸν Φαραὼ, ἀπὸ δὲ τὸ ἄλλο τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Τότε ὁ Μωϋσῆς κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ ἐκτύπησε τρεῖς διὰ τῆς ράβδου του ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ τὰ ὕδατα αὐτῆς ἐχωρίσθησαν, ἐν τῇ μέσῳ δὲ ἐφάνη ξηρὰ ὁδὸς καὶ αἱ Ἰσραηλίται διέβησαν ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην.

Ἐν ᾧ δὲ ὁ Φαραὼ μετὰ τῶν Αἰγυπτίων κατεδίωκεν αὐτοὺς καὶ εὗρίσκετο ἐν τῇ μέσῳ τῆς θαλάσσης, ὁ Μωϋσῆς πάλιν κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ ἐκτύπησε τρεῖς ἐπὶ τῆς

θαλάσσης διὰ τῆς βάρβδου του καὶ τὰ μὲν ὕδατα αὐτῆς ἐπανήλθον εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν, ὁ δὲ Φαραὼ καὶ οἱ Αἰγύπτιοι πάντες ἐπνίγησαν.

Συμπέρασμα. — Ἐκ τούτων διδασκόμεθα ὅτι ὁ Θεὸς φυλάττει καὶ σώζει τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, τοὺς δὲ κακοὺς καὶ ὑπερηφάνους, τιμωρεῖ αὐστηρῶς. Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ δυνάμεθα νὰ ἀποφεύγωμεν ὅλους τοὺς κινδύνους.

16. Αἱ ἐντολαί.

Ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης οἱ Ἰσραηλῖται ἦλθον εἰς τὴν ἔρημον Σινᾶ, πλησίον τοῦ ὄρους Σινᾶ. Ἐκεῖ ὁ Θεὸς προσεκάλεσε τὸν Μωϋσῆν ἐπὶ τοῦ ὄρους καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν δέκα πλάκας, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἦσαν γεγραμμέναι αἱ δέκα ἐντολαί.

Αἱ ἐντολαὶ αὗται ἐδίδασκον, ὅτι πρέπει νὰ πιστεύωμεν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν, νὰ ἐργαζώμεθα ἐξ ἡμέρας τῆς ἐξόδου καὶ τὴν ἐξδόμην νὰ ἀναπαυώμεθα, νὰ τιμῶμεν καὶ νὰ ἀγαπῶμεν τοὺς γονεῖς ἡμῶν καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὡς τὸν ἑαυτὸν μας, νὰ μὴ λέγωμεν ψεύματα, νὰ μὴ κλέπτωμεν καὶ νὰ μὴ λαμβάνωμεν ποτὲ τὰ πράγματα τῶν ἄλλων, τὰ ὅποια δὲν ἀνήκουσιν εἰς ἡμᾶς.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Δὲν θέλω νὰ γίνω εἰδωλολάτρης.

Λατρεύων πλοῦτον, λατρεύων τιμὰς

Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου θὰ εἶμαι λάτρης,

Τηρῶν τὰς θείας Αὐτοῦ ἐντολάς.

Θερμῶς λοιπόν, Πάτερ, Σὲ ἱκετεύω,

Τὸν νοῦν μου φώτισον καὶ τὴν ψυχὴν,

Ὅπως Σὲ πάντοτε μόνον λατρεύω.
Οὐχὶ δὲ δόξαν καὶ πλοῦτον. Ἀμήν.

17. Δαυὶδ καὶ Γολιάθ

Μετά τινα καιρὸν ὁ Μωϋσῆς ἀπέθανεν. Τοὺς δὲ Ἰσραηλῖτας ὠδήγησεν εἰς τὴν γῆν Χαναὰν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ. Μετὰ πολλὰ ἐξ ἔτη οἱ Ἰσραηλῖται ἐξέλεξαν εἰς τὴν γῆν Χαναὰν κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ βασιλέα αὐτῶν τὸν Σαούλ. Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους ἐκείνους οἱ Ἰσραηλῖται ἐκήρυξαν πόλεμον πρὸς τοὺς Φιλισταίους καὶ ἐπολέμουν πρὸς αὐτοὺς. Ἐν ᾧ δὲ τὰ στρατεύματα ἦσαν ἀντικρὺ ἀλλήλων, ἐξήρχετο καὶ ἑκάστην ἀπὸ τοῦ στρατεύματος τῶν Φιλισταίων εἰς γίγας, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Γολιάθ, καὶ μὲ ὕδρεις καὶ ἐμπαιγμοὺς προσεκάλει καὶ ἑκάστην ἓνα τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς μονομαχίαν. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐτέλμα νὰ πολεμήσῃ μὲ τὸν Γολιάθ, ὁ βασιλεὺς Σαούλ ὑπεσχέθη πολλὰ δῶρα εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ ἀνελάμβανε τὸν ἀγῶνα. Μίαν ἡμέραν ἦλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς νέος, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Δαυὶδ, διὰ νὰ φέρῃ τροφὰς εἰς τοὺς ἀδελφούς του.

Ὅτε δὲ ἤκουσε τὰς ὕδρεις τοῦ Γολιάθ, ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα Σαούλ καὶ τῷ εἶπε. «Βασιλεῦ, ἐγὼ ἀναλαμβάνω νὰ μονομαχήσω μὲ τὸν Γολιάθ.» Ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπε. «Πῶς δύνασαι νὰ πολεμήσῃς πρὸς τὸν γίγαντα τοῦτον; σὺ εἶσαι μικρὸς καὶ ἄπειρος πολέμου, ἐν ᾧ ἐκεῖνος εἶνε μέγας καὶ γνωρίζει καλῶς τὰ πολεμικὰ ἔργα.» Τότε ὁ Δαυὶδ διηγήθη εἰς τὸν βασιλέα πῶς κατώρθωσεν ἄλλοτε νὰ νικήσῃ ἄγρια θηρία μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ βασι-

Θεὸς τῷ ἐπέτρεψε νὰ πολεμήσῃ καὶ τῷ ἔδωκε τὴν πανο-
πλίαν του.

Ἀλλ' ὁ Δαυὶδ, ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ αὐτήν,
τὴν ἀφῆκε καὶ ἀφ' οὗ ἔλαβε λίθους τινάς, τὴν σφενδόνην
καὶ τὴν ποιμενικὴν ῥάβδον του, ἐξεκίνησε κατὰ τοῦ Γολι-
άθ. Ὅτε δὲ εἶδεν αὐτὸν ὁ Γολιάθ τῷ εἶπε. «Σὺ εἶσαι ἐκεί-
νος, ὁ ὁποῖος θὰ πολεμήσῃς μὲ ἐμέ; Πλησίασον διὰ νὰ μά-
θῃς μὲ ποῖον ἐτόλμησας νὰ μονομαχήσῃς.» Τότε ὁ Δαυ-
ιδ ἀπεκρίθη. «Σὺ μὲν ἔρχεσαι ἐναντίον μου μὲ βομφαίαν,
μὲ δόρατα καὶ μὲ ἄλλα πολλὰ ὅπλα, ἐγὼ ὅμως ἔρχομαι
ἐνκντίον σου μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐλπίζω εὐκό-
λως νὰ σὲ νικήσω.» Ταῦτα εἶπε καὶ ἀφ' οὗ ἔβαλεν εἰς
τὴν σφενδόνην του λίθον τινὰ ἐξεσφενδόνισεν αὐτὸν κατὰ
τοῦ Γολιάθ, ἐκτύπησεν αὐτὸν εἰς τὸ μέτωπον καὶ τὸν ἐξη-
πλωσε κατὰ γῆς. Ἐπειτα ἔσπευσε πρὸς αὐτὸν καὶ ἀφ'
οὗ ἔλαβε τὸ ξίφος του ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν του. Ὅταν δὲ
εἶδον τοῦτο οἱ Φιλιισταῖοι ἐφοβήθησαν καὶ ἐτράπησαν εἰς
φυγὴν, οἱ δὲ Ἰσραηλῖται ἐδόξασαν τὸν Θεόν, διότι τοὺς
ἐβοήθησε νὰ νικήσωσιν.

Συμπέρασμα. — Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μνησθέντων, ὅτι ὁ Θεὸς
βοηθεῖ τοὺς πιστοὺς εἰς τοὺς ἀγῶνας, ταπεινοῖ δὲ καὶ τιμωρεῖ
τοὺς ὑπερηφάνους.

Εἰς πᾶσαν πρᾶξιν ἡμῶν πρέπει νὰ ἐπικαλώμεθα τὴν βοήθειαν
τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο καθ' ἐκάστην πρὶν ἀρχίσωμεν τὴν ἐργασίαν
ἡμῶν πρέπει νὰ προσευχώμεθα εἰς τὸν Κύριον.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ.

Ὑπερηφάνεια! οἷσχιστον πάθος!

Θεὸν καὶ ἀνθρώπους δυσαρεστεῖς!

Σὺ, τῷφε, εἶσαι ὁ βέβαιος τάφος
Ἀγάπης, προόδου, καὶ ἀρετῆς!
Λοιπὸν Σέ, Σῶτερ, θερμῶς ἱκετεύω
Νὰ μοὶ χαρίσῃς ψυχὴν ταπεινὴν,
Ἐν ταπεινότητι ὅπως λστρεύω
Τὸν εὐεργέτην Θεόν μου! Ἀμήν!

17. Δαυὶδ καὶ Σολομῶν. Οἰκοδομὴ τοῦ ναοῦ.

Μετά τινα καιρὸν ὁ Σαουλ ἀπέθανε καὶ ἐχρίσθη βασι-
λεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ ὁ Δαυὶδ.
Ὁ Δαυὶδ ἦτο εὐσεβὴς καὶ καλὸς βασιλεὺς, ὑπήκουε πάν-
τοτε εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐτήρει τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἐ-
γγήρασε καὶ ἀπέθανεν ἀφῆκε βασιλέα τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σο-
λομῶντα.

Καὶ ὁ Σολομῶν, ἔπως καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ, ἦτο δίκαιος
ἐνάρετος καὶ εὐσεβὴς βασιλεὺς, καὶ ἐτήρει πιστῶς τὰς
ἐντολὰς τοῦ Κυρίου. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἠγάπα αὐτὸν καὶ
μίαν ἡμέραν εἶπε πρὸς αὐτὸν. «Ζήτησόν μοι, ὦ Σολομῶν
ἐ, τι θελήσῃς καὶ εὐθὺς θὰ σοὶ δώσω αὐτό.» Τότε ὁ Σολο-
μῶν δὲν ἠθέλησε νὰ ζητήσῃ οὔτε πλοῦτον οὔτε δόξαν, ἀλ-
λὰ προσέτιμησεν νὰ ζητήσῃ νοῦν καὶ σοφίαν καὶ εἶπε πρὸς
τὸν Κύριον.

«Κύριε· δός μοι· καλλίτερον νοῦν καὶ σοφίαν διὰ νὰ κρί-
νω καλῶς καὶ δικαίως τὸν λαόν, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου μὲ κα-
τέστησας βασιλέα.» Τότε ὁ Κύριος εἶπε καὶ πάλιν. «Ἐπειδὴ
δὲν μοὶ ἐζήτησας οὔτε πλοῦτη, οὔτε δόξαν, ἀλλὰ νοῦν καὶ
σοφίαν, ἰδοὺ σοὶ δίδω καὶ σοφίαν καὶ πλοῦτη καὶ δόξαν
καὶ πολλὰ ἄλλα ἀγαθὰ.» Καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ταῦτα, ὁ
δὲ Σολομῶν ἐγένετο βασιλεὺς σοφὸς καὶ δίκαιος καὶ ἐκρι-

νε τὸν λαὸν αὐτοῦ δικαιοτάτα καὶ τὸ ὄνομά του ἡκούσθη
εἰς μέγα μέρος τῆς Γῆς.

Διὰ τὴν εὐχαριστήσῃ δὲ τὸν Κύριον, ὁ ὁποῖος τῷ ἔδωκε
τόσα ἀγαθὰ, ἔκτισε εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ μέγαν ναὸν αὐτοῦ,
εἰς τὸν ὅπου ἤρχοντο οἱ ὑπῆκοοί του καὶ προσηύχοντο
ναὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, διότι ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς σε-
φόν, δίκαιον καὶ εὐσεβῆ βασιλέα.

Συμπέρασμα. — Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μαθαίνομεν ὅτι ὁ Κύριος
δίδει ὅλα τὰ ἀγαθὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ὅτι οἱ ἄνθρωποι πρέπει
πάντοτε νὰ εὐχαριστῶσι τὸν Κύριον, δι' ὅσα ἀγαθὰ ἔλαβον παρ'
αὐτοῦ. Ὁ εὐσεβὴς καὶ δίκαιος βασιλεὺς εὐκόλως δοξάζεται.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ.

Ὡς λύχνον τοῦ βίου τὸν νοῦν χαρίζεις
Σὺ τῆς Σοφίας ὁ μέγας Θεός,
Καὶ οὕτω, Πανάγαθε, μᾶς φωτίζεις,
Σὺ τῆς Σοφίας τὸ ἀσβεστον φῶς !
Ἄλλ' ὅμως ὁ λύχνος ὅπως φωτίσῃ
Ἐλαινὴ θέλει, παιδείαν ἀγνήν·
Τοιαύτην παιδείαν θέλω ζητήσῃ.
Δός μοι παιδείαν, Θεέ μου Ἀγνήν !

ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Ι. Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής.

Εἰς ἓν χωρίον τῆς Ἰουδαίας ἔζη ποτὲ ἱερεὺς τις, ὁ ὁποῖος
ὀνομάζετο Ζαχαρίας. Ἡ σύζυγος του ἐλέγετο Ἐλισάβετ.
Καὶ οἱ δύο ἦσαν εὐσεβεῖς καὶ δίκαιοι καὶ ἔζων βίον ἡσυ-
χαν. Καθ' ὅλα ἦσαν εὐχαριστημένοι· ἓν μόνον τοὺς ἐλύ-
πει· ὅτι δὲν εἶχον τέκνον. Μίαν ἡμέραν ὁ Ζαχαρίας ἦτο
ἐφημέριος καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν διὰ νὰ θυμιάσῃ. Οἱ δὲ
ἄνθρωποι ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου προσηύχοντο καὶ περιέμενον
αὐτὸν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν νὰ ἐξέλθῃ.

Τότε ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου. Ὁ Ζαχαρίας
ἄμα εἶδεν αὐτὸν ἐκυριεύθη ἀπὸ φόβου μέγαν. Ὁ δὲ ἄγγελος
εἶπε πρὸς αὐτόν. «Μὴ φοβοῦ Ζαχαρία. Ὁ Θεὸς ἤκουσε τὴν
δέησίν σου· καὶ ἡ γυνὴ σου Ἐλισάβετ θὰ γεννήσῃ υἱόν,
τὸν ὁποῖον θὰ ὀνομάσῃς Ἰωάννην. Θὰ εἶνε δὲ οὗτος χαρὰ καὶ
εἰς σὲ καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους· θὰ γίνῃ μέγας, θὰ εἶναι πρό-
δρομος τοῦ Χριστοῦ καὶ πολλοὺς θὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὸν δρόμον
τοῦ Θεοῦ.» Ὁ Ζαχαρίας ὅμως δὲν ἐπίστευσε τοὺς λόγους τού-
τους τοῦ ἀγγέλου καὶ εἶπε· «πῶς εἶνε δυνατόν τοῦτο; καὶ ἐγὼ
καὶ ἡ γυνή μου εἴμεθα πλέον γέροντες.» Τότε ὁ ἄγγελος εἶ-
πε πρὸς αὐτόν. «Ζαχαρία ἐγὼ εἰμαι ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ καὶ
μὲ ἔστειλεν ἐπίτηδες ὁ Θεὸς νὰ σοὶ εἴπω ταῦτα· ἀλλὰ σὺ
δὲν ἐπίστευσας· πρὸς τιμωρίαν σου λοιπὸν θὰ μείνῃς ἄφω-
νος, ἕως ὅτου ἡ γυνή σου γεννήσῃ υἱόν.» Ὁ δὲ λαός, ὁ

ὁποῖος ἐστέκετο ἔξωθεν καὶ ἀνυπομένως περιέμενε τὸν Ζαχα-
ρίαν, ἤρχισε νὰ στενοχωρῆται, διότι ὁ οὗτος ἤργει
νὰ ἐξέλθῃ. Ἐπὶ τέλους ἐφάνη ὁ Ζαχαρίας μετὰ τὸ θυμιατήριον
εἰς τὰς χεῖρας, ἀλλὰ βωθὸς. Τότε ὁ λαὸς ἐνόησεν ὅτι ὁ
Ζαχαρίας καὶ εἶδεν ἐντὶς τοῦ ναοῦ.

Αἱ ἡμέραι τῆς ἐφημερίας του ἐτελείωσαν καὶ ὁ Ζαχα-
ρίας μετὰ τὴν γυναῖκά του Ἐλισάβετ μετέβησαν εἰς τὴν
οἰκίαν των. Ὑστερον δὲ ἀπὸ ἐλίγον καιρὸν ἐφάνη ὅτι ἡ
Ἐλισάβετ ἦτο ἔγκυος. Ἀμα ἐτελείωσαν οἱ ἐννέα μῆνες τῆς
ἐγκυμοσύνης ἡ Ἐλισάβετ ἐγέννησε πραγματικῶς ἀρσενικὸν
παιδίον. Ὅλοι δὲ αἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι ὠνόμαζον τὸ παι-
δίον μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς του. Ἡ Ἐλισάβετ ὁμῶς ἔλεγεν
ὅτι τὸ παιδίον πρέπει νὰ ὀνομασθῇ Ἰωάννης καὶ ὄχι Ζαχαρίας.
Οἱ δὲ συγγενεῖς ἔλεγον. «Διὰ τί νὰ ὀνομασθῇ Ἰωάννης; δὲν
ὑπάρχει κανεὶς εἰς τὴν συγγένειάν μας μετὰ τὸ ὄνομα τοῦτο.»
Ὁ Ζαχαρίας τότε ἐρωτηθεὶς πῶς θὰ ὀνομασθῇ τὸ παιδίον,
ἔλαβε μίαν πλάκα καὶ ἔγραψεν ἐπάνω εἰς αὐτὴν ὅτι
θὰ ὀνομασθῇ Ἰωάννης καὶ ὄχι Ζαχαρίας. Ἀπὸ ἐκείνην δὲ
τὴν στιγμήν ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ καὶ ἐδάξαζε τὸν Θεὸν διότι
τῷ ἐχάρισε τέκνον.

Ὁ Ἰωάννης ἐμεγάλωσε καὶ ἐγένετο ἀνὴρ· ἔζη δὲ πάν-
τοτε εἰς τὴν ἔρημον. Ἐφόρει δὲ ἔνδυμα ἀπὸ τρίχας καμήλου
καὶ ζώνην δερματίνην καὶ ἐτρέφετο μετὰ ἀκρίδας καὶ μέλι ἄ-
γριον. Ἐκεῖ εἰς τὴν ἔρημον ἤρχοντο πολλοὶ ἄνθρωποι
πρὸς τὸν Ἰωάννην, ἐξωμολογοῦντο τὰς ἁμαρτίας των καὶ
ἐβαπτίζοντο. Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἠτοίμασε τὴν ὁδὸν
τοῦ Κυρίου, ἐλθὼν πρὸ αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη
καὶ Πρόδρομος.

Συμπέρασμα —. Ἀπὸ τὸ μάθημα αὐτὸ μαθηθάνομεν, ἐκεῖνο
τὸ ὅποιον ἐμάθομεν καὶ ἀπὸ τὴν γέννησιν τοῦ Ἰσαάκ· δηλ. Ὅτι
δὲν ἤμποροῦν νὰ κάμουν οἱ ἄνθρωποι τοῦτο εἶνε εὐκολώτατον εἰς
τὸν Θεόν.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ.

Μετανοοῦντες, ἡμᾶς βελτιοῦμεν,
Ὅθεν μετάνοιαν πλήρη ζητεῖς!
Ἐν μετανοίᾳ λοιπὸν ἐξαιτοῦμεν
Συγγνώμην, Πάτερ ἐξ ὅλης ψυχῆς.
Ἐνδόμυχος θλίψις μᾶς κυριεύει,
Ψυχὴν συνειδότας ἁμαρτωλὴν.
Ἐν τῇ καρδίᾳ μας ὡς βασιλεύῃ
Τὸ θέλημά Σου, Θεέ μου! Ἀμήν!

2. Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ.

Εἰς μικρὸν τι χωρίον τῆς Ἰουδαίας, τὸ ὅποιον ὠνο-
μάζετο Ναζαρέτ ἔζη μία κόρη εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος, ἡ
Μαριάμ. Ἡ Μαριάμ εἶχε μνηστευθῇ νέον τινὰ τοῦ χωρίου τῆς.
ὁ ὁποῖος ἦτο τέκτων καὶ ἐκαλεῖτο Ἰωσήφ. Ἡ Μαριάμ ἂν
καὶ ἦτο παρθένος διὰ τῆς χάριτος ὁμῶς τοῦ ἁγίου Πνεύ-
ματος εἶχε συλλάβῃ υἱὸν καὶ ἔμεινεν ἔγκυος.

Ὅτε ἐπλησίαζεν ὁ καιρὸς νὰ γεννήσῃ ἡ Μαριάμ, εἶχεν
ἐκδοθῇ διάταγμα Βασιλικὸν καὶ προσεκαλοῦντο ὅλοι νὰ ὑπά-
γωσιν ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν τοῦ διὰ νὰ ἀπογραφῶσιν. Καὶ
ὁ Ἰωσήφ λοιπὸν ἔλαβε τὴν Μαριάμ καὶ ἦλθεν μετ' αὐτῆς ἐκ
τῆς Ναζαρέτ εἰς τὴν Βηθλεὲμ διὰ νὰ καταγραφῶσι, διότι ἀπὸ
τῆς πόλιν αὐτὴν κατήγετο ὁ προπάτωρ αὐτῶν Δαυίδ. Ἐπει-
δὴ ὁμῶς πολὺ πλῆθος εἶχε μεταβῇ εἰς τὴν πόλιν ταύτην
ἔλα τὰ ξενοδοχεῖα καὶ αἱ οἰκίαι ἦσαν πλήρεις. Προσε-

πάθοντες με πᾶν μέσον νὰ εὕρωσι μέρος διὰ νὰ μείνωσιν ἀλλὰ ὑπῆρξε ἀδύνατον. Ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθησαν νὰ καταλύσωσιν ἐντὸς ἐνὸς σπηλαίου. Ἔπειτα ἔμενον ἵπποι καὶ βόες. Κατὰ τῆς ἡμέρας ταύτης ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ γεννησῇ ἡ Μαριάμ καὶ ἐγέννησε τὸν Ἰησοῦν. Δὲν εἶχον ὁμῶς οὔτε φορέματα μαζὺ, οὔτε τὰ ἄλλα ἀναγκαῖα διὰ τὸ νεογέννητον καὶ ὁ καιρὸς ἦτο πολὺ ψυχρὸς, διότι ἦτο χειμὼν. Τότε ἡ Μαρία ἔθηκε τὸν Ἰησοῦν ἐντὸς φάτνης τῶν ἀλόγων, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν ἄλλος καλλίτερος τόπος εὐκαιρος. Ἐκεῖ πλησίον εἰς τοὺς ἀγρούς ἦσαν ποιμένες, οἱ ὁποῖοι ἔδοσκον τὰ ποιμνία των. Ἄμα ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς, ἄγγελος Κυρίου κατέβη ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἐφάνη ἑξαφνα εἰς τοὺς ποιμένας καὶ μεγάλη λάμψις περιεκύκλωσεν αὐτούς. Ἐκείνοι κατ' ἀρχὰς ἐφοβήθησαν, ἀλλ' ὁ ἄγγελος καθησύχασεν αὐτοὺς καὶ εἶπε: «μὴ φοβεῖσθε· ἔρχομαι νὰ σᾶς ἀναγγείλω ὅτι σήμερον ἐγεννήθη εἰς τὴν Βηθλεὲμ ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Κ. ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός· ὑπάγετε εἰς τὸ σπήλαιον καὶ θὰ εὕρητε αὐτὸν ἐσπαργανωμένον ἐντὸς μιᾶς φάτνης.» Ἀμέσως δὲ τότε οἱ ποιμένες ἤκουσαν πολλοὺς ἀγγέλους νὰ ψάλλωσι καὶ νὰ δοξολογῶσι τὸν Θεόν.

Μετ' ὀλίγον ἦλθον οἱ ποιμένες εἰς τὸ σπήλαιον καὶ εὗρον τὸν Ἰωσήφ, τὴν Μαρίαν καὶ τὸ βρέφος ἐντὸς τῆς φάτνης, ὅπως εἶχεν εἶπη εἰς αὐτοὺς ὁ ἄγγελος.

Συμπέρασμα. — Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ ἐντὸς σπηλαίου μᾶς δεικνύει τὴν μεγάλην αὐτοῦ ταπεινοφροσύνην καὶ μᾶς διδάσκει συγχρόνως ὅτι ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ εἴμεθα ταπεινόφρονες καὶ νὰ μὴ θέλωμεν νὰ ἐπιδεικνυώμεθα. Τοὺς ταπεινόφρονας καὶ ὁ Θεὸς καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀγαπῶσι.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ.

Ζωὴν ταπεινὴν Σὺ, Σῶτερ, διήλθες,
Ἄλλο κατέκτησας πᾶσαν τὴν γῆν.
Σὺ οὐρανόθεν εἰς φάτνην κατήλθες
Χορίζων εἰς πάντας νέον ζωὴν!
Σέ, πάντες, Χριστέ μου, ἅς μιμηθῶμεν,
Ζωὴν ἀσπαζόμενοι ταπεινὴν,
Τὴν ματαιότητα ἅς βδελυχθῶμεν,
Σὲ εὐλογοῦντες, Θεέ μου, Ἀμήν.

3. Μάγοι.

Εἰς μακρινὰς τῆς ἀνατολῆς χώρας ὑπῆρχον ἄνθρωποι σοφοὶ καὶ πεπαιδευμένοι, οἱ ὁποῖοι ὠνομάζοντο μάγοι. Οὗτοι κατεγίνοντο κυρίως εἰς τὴν ἀστρολογίαν.

Μίαν ἡμέραν οἱ μάγοι βλέπουσιν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀστέρα τινα ὅπως διάφορον ἀπὸ τοὺς ἄλλους, τοὺς ὁποῖους καθ' ἑκάστην ἐξήταζον. Ἦτο μεγαλύτερος καὶ λαμπρότερος τῶν ἄλλων, ὡς ἥλιος. Οὗτοι ἀμέσως, ἕνεκα τῆς μεγάλης τῶν σοφίας, μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐνόησαν, ὅτι ὁ ἀστὴρ οὗτος δὲν ἦτο τυχαῖος, δὲν ἦτο ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι. Καὶ πραγματικῶς ὁ ἀστὴρ, τὸν ὁποῖον εἶδον οἱ μάγοι, εἶχε φανῇ, διὰ νὰ δεῖξῃ εἰς αὐτούς, ὅτι ἐγεννήθη ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Δὲν ἔχασαν λοιπὸν καιρόν, ἀλλ' ἀμέσως ἔλαβον δῶρα πολλὰ καὶ ἠκολούθησαν τὸν ἀστέρα, ὁ ὁποῖος ἤρχισε νὰ κινῆται καὶ νὰ διευθύνηται πρὸς τὴν Βηθλεὲμ. Ἀφ' οὗ δὲ πολλὰς ἡμέρας περιπάτησαν, ἔφθασαν τέλος εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἐβασίλευε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκεῖνην ὁ Ἡρώδης, ὁ ὁποῖος ἦτο πολὺ κακὸς καὶ θηριώδης.

Οἱ μάγοι, ἀφ' οὗ ἦλθον εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἡρώτων ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός, διὰ νὰ τὸν προσκυνήσωσιν. Ὁ δὲ Ἡρώδης ὅταν ἔμαθε τοῦτο πολὺ ἐταράχθη ἐκ τῶν λόγων τῶν μάγων καὶ ἀμέσως προσεκάλεσεν ὅλους τοὺς σοφοὺς τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται; Ἐκεῖνοι δὲ ἀπήντησαν· « βασιλεῦ, κατὰ τὰ ἱερὰ βιβλία ὁ Χριστὸς μέλλει νὰ γεννηθῇ εἰς Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας ».

Ἀφ' οὗ ἔμαθε πλέον ὁ Ἡρώδης ὅτι ὁ Χριστὸς μέλλει νὰ γεννηθῇ εἰς τὴν Βηθλεὲμ, προσεκάλεσε τοὺς μάγους καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς, ὅταν εὕρωσι καὶ προσκυνήσωσι τὸ παιδίον, νὰ εἰδοποιήσωσι καὶ αὐτὸν διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸ προσκυνήσῃ. Οἱ μάγοι, ἐπειδὴ δὲν ἔξευρον, ὅτι ὁ Ἡρώδης ἔχει σκοπὸν νὰ θανατώσῃ τὸ παιδίον, διότι ἐφοβεῖτο μήπως τοῦ ἀφαιρέσῃ τὴν βασιλείαν, τῷ ὑποσχέθησαν ὅτι θὰ ἐπανέλθωσιν.

Μόλις οἱ μάγοι ἐξῆλθον τῆς πόλεως καὶ ὁ ἀστὴρ ἐφάνη πάλιν ὡς ὁδηγός των. Ἠκολούθησαν δὲ αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἦλθε καὶ ἐστάθη ἄνωθεν τοῦ σπηλαίου, ὅπου ἦτο ὁ Χριστός. Οἱ μάγοι τότε ἀφῆρσαν τὰ καλύμματα καὶ ὑποδήματά των καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου εὗρον τὸν Ἰωσήφ καὶ τὴν Μαρίαν, ἣ ὁποία ἐκράτει εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς τὸν Ἰησοῦν. Τότε ἐγονάτισαν καὶ ἐπροσκύνησαν αὐτόν, ἡγοῦσαν δὲ τὰ θυλάκιά των καὶ ἀφ' οὗ προσέφερον εἰς αὐτόν ἀφθονα καὶ πολύτιμα δῶρα, ἡτοιμάζοντο τὴν πρωΐαν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν Ἡρώδη. Τὴν νύκτα ὅμως ἄγγελος ἐφάνη εἰς τὸν ὕπνον των καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν Ἡρώδη, ἀλλὰ δι' ἄλλης, ὁδοῦ

νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰς πατρίδας των. Ἐκεῖνοι τότε ὑπήκουσαν εἰς τὸν ἄγγελον καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν δι' ἄλλης ὁδοῦ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν χώραν των.

Συμπέρασμα —. Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἱστορίας διδασκόμεθα ὅτι, ὅπως ὁ ἀστὴρ ὡδήγησε τοὺς μάγους νὰ εὕρωσι τὸν Ἰησοῦν, οὕτω καὶ ἡ θεία χάρις ὁδηγεῖ τὸν ἀληθῆ χριστιανὸν νὰ γνωρίσῃ τὸν Κύριον.

4. Φυγὴ εἰς Αἴγυπτον.

Ἀφ' οὗ οἱ μάγοι ἀνεχώρησαν, ἄγγελος Κυρίου παρουσιάζεται εἰς τὸν Ἰωσήφ κατ' ὄναρ καὶ τῷ λέγει· « Ἰωσήφ, λάβε τὴν Μαρίαν καὶ τὸν μικρὸν Ἰησοῦν καὶ φύγε ὅσον ἡμπορεῖς ταχύτερον εἰς τὴν Αἴγυπτον, διότι ὁ Ἡρώδης ἔχει σκοπὸν νὰ ζητήσῃ καὶ φονεύσῃ τὸ παιδίον ». Ὁ Ἰωσήφ ὑπήκουσεν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἀγγέλου καὶ ἀμέσως ἐν καιρῷ νυκτὸς ἀνεχώρησε κρυφίως μετὰ τῆς Μαρίας καὶ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν, τὴν ὁποίαν τῷ ὑπέδειξεν ὁ ἄγγελος.

Ὁ Ἡρώδης ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀνυπομένως περιέμενε τοὺς μάγους νὰ ἐπανέλθωσι, διότι βέβαια δὲν ἐγνώριζεν, ὅτι ἐκεῖνοι κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀγγέλου δι' ἄλλης ὁδοῦ εἶχον ἐπιστρέψῃ εἰς τὰς πατρίδας των. Ἐπὶ τέλους ὅμως ἀπηλπίσθη νὰ περιμένη καὶ ἐνόησεν ὅτι οἱ μάγοι τὸν ἐνέπαιξαν. Ὁργίσθη λοιπὸν πολὺ διὰ τοῦτο καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ εἰς τὰ περίχωρα ἀνθρώπους μετὰ τὴν διαταγὴν νὰ φονεύσωσιν ὅλα τὰ παιδία, ὅσα εἶχον ἡλικίαν δύο ἐτῶν καὶ κατωτέρω. Ἐκαμε δὲ τοῦτο, διότι ἐπίστευεν ὁ ἀνόητος, ὅτι μεταξὺ αὐτῶν θὰ ἐφρονεῖτο καὶ

ὁ Ἰησοῦς. Ἀλλὰ πόσον ἠπατήθη! ὁ Ἰησοῦς εὗρίσκατο εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐν ἀσφαλείᾳ. Μέγας ὅμως θρήνος ἠκούετο εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ τὰ περίχωρα. Δὲν ὑπῆρξε σχεδὸν οἰκία, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἐθιχνατώθη ἐν βρέφει· πολλὰ δὲ χιλιάδες μητέρων ἔκλαιον τὰ ἀθῶνά των τέκνα καὶ αἱ καρδίαι των ἐσπαράσσοντο, ὅταν ἔβλεπον ταῦτα χωρὶς αἰτίαν νὰ φρονέωνται. Ὁ Ἡρώδης μετὰ τινα χρόνον ἀπέθανε καὶ ἦλθεν ἄλλος βασιλεὺς. Ἐπ' αὐτοῦ δὲ δὲν ὑπῆρχε φόβος νὰ πάθῃ κακὸν τι ὁ Ἰησοῦς. Τότε λοιπὸν πάλιν ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη κατ' ὄναρ εἰς τὸν Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ λέγει εἰς αὐτόν· «Ἰωσήφ, ὁ θηριώδης Ἡρώδης ἀπέθανε καὶ δὲν ὑπάρχει φόβος ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ διὰ τὴν ζωὴν τοῦ Ἰησοῦ. Λάβε λοιπὸν αὐτὸν καὶ τὴν μητέρα του καὶ ἐπίστρεψον ὀπίσω.» Ὅπως διέταξεν ὁ ἄγγελος, οὕτω καὶ ἔκαμιν ὁ Ἰωσήφ. Ἐλαβε τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν Μαρίαν καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς τὸ χωρίον των Ναζαρέτ. Ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς ἔμενε πλησίον τῶν γονέων του, καὶ ἀνεπτύσσετο καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὸν νοῦν.

Συμπέρασμα. — Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἱστορίας καὶ ἐκ τῆς ἀπανθρώπου διαγωγῆς τοῦ Ἡρώδου μαθηθάνομεν ποῦ φέρει τὸν ἄνθρωπον ἡ φιλαρχία. Ὁ φιλαρχὸς ἄνθρωπος δὲν διατάζει καὶ τὸ μεγαλύτερον καὶ δὲν νὰ κάμνῃ διὰ νὰ ἐκασφαλίσῃ τὴν ἀρχὴν του.

Μαθηθάνομεν περὶ αὐτῆς τῆς σωτηρίας τοῦ Ἰησοῦ ὅτι, ὅταν ἔχωμεν βοηθὸν τὸν Θεόν, δὲν ἡμπορεῖ κανεὶς ἄνθρωπος νὰ μᾶς βλάψῃ.

Β. Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετὴς ἐν τῷ ναφ.

Ὁ Ἰησοῦς ἔμενε πάντοτε πλησίον τῶν γονέων του ἐν Ναζαρέτ καὶ ἐμεγάλωνε. Κατ' ἔτος οἱ γονεῖς τοῦ Ἰη-

σοῦ τὴν ἐορτὴν τοῦ Πάσχα μετέβαινον εἰς Ἱερουσαλὴμ διὰ τὴν πανήγυριν, ὅπου ἤρχετο πολὺ πλῆθος ἀπὸ ἑλα τὰ περίχωρα. Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἦτο δώδεκα ἐτῶν, οἱ γονεῖς του ἠθέλησαν νὰ λάβωσι καὶ αὐτὸν μαζὺ των εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Ἐκίνησαν λοιπὸν μετ' ἄλλους συγγενεῖς καὶ φίλους των καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ.

Ἀφ' οὗ δὲ ἡ ἐορτὴ ἐτελείωσεν ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία ἐπέστρεψαν πάλιν ὀπίσω μετ' αὐτοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους των. Καθ' ὁδὸν δὲ δὲν ἐφρόντισαν νὰ ζητήσωσι τὸν Ἰησοῦν, διότι ἐνόμιζον, ὅτι θὰ προπορεύηται μετ' αὐτοὺς ἄλλους συνοδοιπόρους. Ἀμα ὅμως περιεπάτησαν μιᾶς ἡμέρας ἔρρόμον καὶ δὲν εἶδον αὐτόν, ἠρώτησαν πολλοὺς συγγενεῖς ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐγνώριζε ποῦ ἦτο.

Ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία ἤρχισαν τότε νὰ στενοχωρῶνται, καὶ ἀφ' οὗ ἐβεβαιώθησαν πλέον ὅτι δὲν ἦτο μετ' αὐτοὺς συγγενεῖς πολὺ λυπημένοι ἔτρεξαν ὀπίσω εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ἐκεῖ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐξήταζον πάντα ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον ἀπήντων, περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐγνώριζε τίποτε περὶ αὐτοῦ. Ἡ στενοχωρία των ἤρχιζε νὰ αὐξάνῃ καὶ πολὺ μετενόουν διὰ τὴν ἀμέλειάν των. Ἐπὶ τέλους δὲ, ἐν ᾧ περιεφέροντο, ἔτυχε νὰ περάσωσι καὶ ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀναικτός, καὶ ἠθέλησαν καὶ ἐκεῖ νὰ ἐρωτήσωσιν. Μελὶς ὅμως εἰσῆλθον καὶ μετ' ἐκπλήξεως βλέπουσιν αὐτὸν νὰ καθῆται ἐν μέσῳ τῶν σοφῶν διδασκάλων τῆς πόλεως καὶ νὰ συζητῇ μετ' αὐτούς· τίσιν δὲ σοφίαν ἐδείκνυσεν, ὥστε ἔλκει ἐθαύμαζον αὐτόν. Τότε ἡ μήτηρ του λέγει πρὸς αὐτόν· «Γιέ μου, τί εἶνε αὐτό, τὸ ὁποῖον μᾶς ἔκαμες; ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν δὲν ἀφή-

σάμεν ἄνθρωπον οὔτε ἐδῶ οὔτε εἰς τὴν Ναζαρέτ, τὸν ὁποῖον νὰ μὴ ἐρωτήσωμεν περὶ σοῦ». Ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπήντησε. «Διατὶ νὰ τρέχητε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ νὰ μὲ ζητήτε; δὲν ἐγνωρίζετε, ὅτι πρέπει νὰ εὐρίσκωμαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου»; Μετὰ ταῦτα ἠκολούθησε τοὺς γονεῖς του εἰς τὴν Ναζαρέτ καὶ ὑπήκουε πάντοτε εἰς αὐτούς.

Συμπέρασμα. — Ἡ ἱστορία αὕτη διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι, ὅπως ὁ Ἰησοῦς, οὕτω καὶ ἕκαστος ἄνθρωπος πρέπει ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας νὰ μεταβαίνει εἰς τὸν ναὸν καὶ νὰ προσεύχεται. Μυθῶμεν προσέτι ὅτι πρέπει νὰ ὑπακούωμεν εἰς τοὺς γονεῖς μας.

6. Ἡ βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ.

Ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἔμενεν πλησίον τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου, ὅπου πολλοὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν καὶ ἐβαπτίζοντο. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ ἄνθρωποι ἐβαπτίζοντο εἰς μεγάλην ἡλικίαν καὶ οὐχὶ ὅπως σήμερον. Καὶ ὁ Ἰησοῦς δὲ ἅμα ἔγινε τριάκοντα ἐτῶν ἠθέλησε νὰ βαπτισθῇ· ἐκίνησε λοιπὸν ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν καὶ ἦλθεν εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, ὅπου εὗρε τὸν Ἰωάννην καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· «Ἰωάννη, ἦλθον διὰ νὰ μὲ βαπτίσῃς.» ὁ Ἰωάννης ὅμως ἠρνήθη καὶ τῷ εἶπε· «Κύριε, ἐγὼ ἔχω ἀνάγκην νὰ βαπτισθῶ ἀπὸ σέ καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς ἐμέ; δὲν θὰ γίνῃ τοῦτο.» Ὁ Ἰησοῦς τότε τῷ εἶπε· «Ἄφες αὐτὰ τώρα· πρέπει νὰ γείνη ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον σοὶ λέγω.» Ὁ Ἰωάννης ἐπὶ τέλους ὑπήκουσεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸν βαπτίσῃ. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐμβῆκεν εἰς τὸν ποταμόν· ὁ δὲ Ἰωάννης ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅτε δὲ Ἰησοῦς ἐβαπτίσθη καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ ὕδωρ, ἤνοιξεν ὁ οὐρανὸς καὶ μία λευκὴ περιστέρα κατέβη καὶ ἐστίγη ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰη-

σοῦ· ἡ περιστέρα ἐκείνη ἦτο τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἔστειλεν ὁ Θεός. Ἀμέσως δὲ τότε ἠκούσθη καὶ φωνὴ ἀπὸ τὸν Οὐρανόν, ἡ ὁποία εἶπεν· «Οὗτος εἶνε ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός.» Ἡ φωνὴ δὲ αὕτη ἦτο φωνὴ τοῦ Θεοῦ.

Ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ ἐορτάζομεν σήμερον τὴν βάπτισιν τοῦ Χριστοῦ τὴν ἡμέραν τῶν Θεοφανείων. Κατὰ τὴν ἐορτὴν δὲ ταύτην φάλλεται τὸ ἐξῆς ἀπολυτίκιον· «Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου, Κύριε, ἡ τῆς Τριάδος ἐρανερῶθη προσκύνησις· τοῦ γὰρ γεννήτορος ἡ φωνὴ προσημαρτύρει σοὶ ἀγαπητόν σε υἱὸν ὀνομάζουσα· καὶ τὸ Πνεῦμα ἐν εἵδει περιστέρως ἐβεβαίου τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές· ἐπιφανείς, Χριστέ ὁ Θεός, καὶ τὸν κόσμον φωτίσας δόξα σοι.»

7. Ὁ ἐν Κανᾷ γάμος.

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἔγινεν ἀνὴρ, περιήρχετο τὴν Ἰουδαίαν, ἐδίδασκε τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἔκαμε πολλὰ θαύματα, διὰ νὰ πιστεύωσιν εἰς αὐτόν. Μίαν δὲ ἡμέραν ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας. Ἐκεῖ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ γάμος, εἰς τὸν ὅποῖον ἦτο προσκεκλημένη ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ. Ἀμα δὲ οἱ συγγενεῖς τοῦ γαμβροῦ καὶ τῆς νύμφης ἔμαθον, ὅτι εὐρίσκετο εἰς τὴν πόλιν τῶν ὁ Ἰησοῦς, ἔστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν καὶ τοὺς μαθητάς του εἰς τὸν γάμον. Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ του ἐδέχθησαν τὴν πρόσκλησιν καὶ μετέβησαν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἡ τελετὴ τοῦ γάμου. Ἡ τελετὴ μετ' ὀλίγον ἐτελείωσε καὶ οἱ προσκεκλημένοι κατὰ τὴν συνήθειαν ἐκάθισαν εἰς τὴν τράπεζαν. Τὰ φαγητὰ καὶ ὁ οἶνος ἦσαν ἄφθονα, ἀλλὰ καὶ οἱ προσκεκλημένοι ἦσαν πολλοί. Μετὰ τινα δὲ χρόνον ὁ οἶνος ἐτελείωσε καὶ

οἱ προσκεκλημένοι δὲν εἶχον νὰ πῶσιν. Τότε ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ παρετήρησε τοῦτο, ἔτρεξεν ἀμέσως καὶ εἶπε κρυφίως εἰς τὸν υἱὸν τῆς· «Γιέ μου, ὁ οἶνος ἐτελείωσε καὶ οἱ προσκεκλημένοι δὲν ἔχουσι νὰ πῶσιν». Ὁ Ἰησοῦς τότε λέγει πρὸς τοὺς δούλους· «γαμίσατε τὰς ὑδρίας μὲ ὕδωρ καὶ φέρετε αὐτὰς ἐνώπιόν μου». Οἱ δὲ ὑπηρέται ὑπήκουσαν καί, ἂφ' οὗ ἐγάμισαν τὰς ὑδρίας, ἔφερον αὐτὰς εἰς τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Ἰησοῦς τότε ἠὺλόγησε τὸ ὕδωρ καὶ εἶπεν· «Ἄς γίνῃ τὸ ὕδωρ τοῦτο οἶνος». Ἀμέσως δὲ τὸ ὕδωρ ἔγινεν οἶνος, καὶ οἱ ὑπηρέται ἤρχισαν καὶ πάλιν νὰ κερνῶσι τοὺς προσκεκλημένους. Ὅλος δὲ ὁ κόσμος ἐξ-επλάγη διὰ τὸ θαῦμα τοῦτο καὶ ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν. Τοῦτο εἶνε τὸ πρῶτον θαῦμα, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν πόλιν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας.

Συμπέρασμα. — Τὸ μάθημα τοῦτο διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι χρεια-στοῦμεν νὰ βοηθῶμεν τοὺς ἄλλους εἰς τὰς ἐλλείψεις των, ὅπως ἐπραξέ καὶ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας γάμον.

8. Ἀλιεῖα τοῦ Πέτρου.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἕστατο παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρὲτ καὶ ἐδίδασκε τὸν λαόν. Ἐκεῖ δὲ πλησίον εἰς τὴν ξηρὰν ἦσαν δύο μικρὰ πλοῖα ἀλιευτικά. Οἱ δὲ ἀλιεῖς κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην εἶχον ἐξέλθῃ ἀπὸ τὰ πλοῖα καὶ ἐπλυνον τὰ δίκτυα. Ἐπειδὴ δὲ εἶχε συναθροισθῇ πολλὸς λαός, ὁ Ἰησοῦς εἰσῆλθεν εἰς ἓν ἀπὸ τὰ δύο ἐκεῖνα πλοῖα καὶ ἐξηκολούθει νὰ διδάσκῃ τὸν λαόν. Τὸ πλοῖον ἐκεῖνο ἦτο τοῦ Πέτρου. Μετὰ τινὰ δὲ χρόνον ὁ Ἰησοῦς ἐτελεί-ωσε τὴν διδασκαλίαν του καὶ ὁ λαὸς εἶχεν ἀναχωρήσει.

Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς τὸν Πέτρον· «Πέτρε, ἄνοιξον τὰ πανία νὰ ὑπάγωμεν ἐλίγον βαθύτερον εἰς τὴν θάλασσαν»· καὶ ὁ Πέτρος ὑπήκουσεν. Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς τὸ ὀρισμένον μέρος, λέγει καὶ πάλιν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν Πέτρον νὰ ρίψῃ τὰ δίκτυα εἰς τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ ἀλιεύσωσιν. Ἐκεῖνος ὁμῶς τῷ εἶπε· «Κύριε, ὅλην τὴν νύκτα ἐκοπιάσαμεν καὶ οὐδὲνα ἰχθὺν ἤλιεύσαμεν· πρὸς χάριν σου ὁμῶς θὰ ρίψωμεν καὶ πάλιν τὰ δίκτυα». Καὶ ἔρριψαν ταῦτα. Μετὰ τινὰ λεπτὰ κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἰησοῦ ἤρχισαν νὰ ἀνασύρῃσι τὰ δίκτυα. Τόσοι ὁμῶς ἰχθύες εἶχον συλληφθῇ, ὥστε ὀλίγον ἔλειψε νὰ κοπῶσι ταῦτα ἀπὸ τὸ βάρος, καὶ ἐπειδὴ μόνοι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ τὰ ἀνασύρῃσι, ἐκάλεσαν εἰς βοήθειαν ἐκ τοῦ ἄλλου πλοίου καὶ ἄλλους ἀλιεῖς. Μὲ πολὺν δὲ κόπον ὅλοι ὁμοῦ κατῴρθωσαν νὰ ἀνασύρῃσι ταῦτα, καὶ ἀπὸ τοῦ πολλοῦ ἰχθύος τὸ πλοῖον ἐγάμισε καὶ ἐκινδύνευσεν νὰ καταβυθισθῇ. Τότε ὁ Πέτρος ἔπρηνεν εἰς τὰ γόνοτα τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῷ εἶπε· «Κύριε, ἔξελθε ἀπὸ τὸ πλοῖον, διότι εἶμαι ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος». Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· «Πέτρε, μὴ φοβῆσαι, διότι εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ἀλιεύῃς οὐχὶ ἰχθύες, ἀλλὰ ἀνθρώπους». Ὁ Πέτρος τότε καὶ ἄλλοι ἀλιεῖς ἐπέστρεψαν εἰς τὴν ξηρὰν, ἔδεσαν εἰς τὴν παραλίαν τὰ πλοῖα καὶ ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν ὡς μαθηταί του.

Συμπέρασμα. — Εἰς τὸ μάθημα τοῦτο βλέπομεν ὅτι ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ὅλην τὴν νύκτα δὲν ἠδυνήθη νὰ κάμῃ ὁ Πέτρος, ἔκαμε τοῦτο ὁ Ἰησοῦς εἰς μίαν στιγμὴν· μαθητάνομεν λοιπὸν καὶ πάλιν ὅτι, ὅ,τι εἶνε ἀδύνατον εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦτο εἶνε εὐκολώτατον εἰς τὸν Θεόν.

9. Τὸ θυγάτριον τοῦ Ἰαείρου.

Ὁ Ἰησοῦς περιήρχετο τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ ἐδίδασκε τὸν λαόν. Ἄλλοτε πάλιν ἔκαμνε διάφορα θαύματα, διὰ νὰ πιστεύωσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς αὐτόν. Μίαν ἡμέραν, ἐν ᾗ ὁ Ἰησοῦς ἐδίδασκε τὸν λαόν, ἦλθε πρὸς αὐτόν εἰς ἓκ τῶν πλουσίων τῆς πόλεως, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Ἰαείρος, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ τῷ εἶπε· «Διδάσκαλε, ἡ μικρά μου κόρη ἀσθενεῖ ἀπὸ πολλὸν καιρὸν βαρέως καὶ τώρα πλησιάζει νὰ ἀποθάνῃ. Ἐλθέ λοιπόν, σὲ παρακαλῶ, εἰς τὴν οἰκίαν μου, νὰ ἐπιθέσῃς τὰς χεῖράς σου ἐπ' αὐτῆς, διὰ νὰ θεραπευθῇ». Ὁ Ἰησοῦς ἐλυπήθη τὸν Ἰαείρον καὶ ἐξεκίνησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν του. Πρὶν ὅμως φθάσῃ εἰς αὐτήν ἦλθεν εἰς ὑπηρέτης τοῦ Ἰαείρου καὶ λέγει πρὸς τὸν κύριόν του. «Ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν καὶ μὴ υποβάλλῃς εἰς κόπον τὸν διδάσκαλον». Τότε ὁ δυστυχὴς πατὴρ ἐλίγον ἔλειψε νὰ λιποθυμήσῃ ἀπὸ τὴν λύπην του καὶ ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν. «Μὴ φοβῆσαι μόνον πίστευε εἰς ἐμὲ καὶ ἡ κόρη σου θὰ σωθῇ». Μετ' ὀλίγον ἔφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν. Ἀπὸ μακρὰν δὲ ἤκουσαν τοὺς κλαυθμοῦστων συγγενῶν καὶ τῶν ἄλλων φίλων, καὶ πολλὸ πλῆθος ἦτο εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἔξω εἰς τὸν δρόμον. Μὲ πολλὴν δὲ κόπον κατῴρθωσε νὰ εἰσέλθῃ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς τὴν οἰκίαν. Τότε λέγει ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς γονεῖς τῆς νεκρᾶς, οἱ ὁποῖοι ἔκλαιον ἀπαρηγόρητα. «Μὴ κλαίετε· ἡ θυγάτηρ σας δὲν ἀπέθανεν ἀλλὰ κοιμάται». Πολλοὶ δὲ ἄνθρωποι ἤρχισαν νὰ περιγε-

λῶσι· νὺν Ἰησοῦν, διότι ἐγνώριζον, ὅτι ἡ κόρη ἦτο πράγματι νεκρά. Ὁ Ἰησοῦς διέταξεν τότε νὰ ἐξέλθωσιν ὅλοι ἀπὸ τοῦ δωματίου· ἔμεινε δὲ αὐτός, οἱ γονεῖς τῆς νεκρᾶς καὶ οἱ τρεῖς μαθηταί του, ὁ Πέτρος, ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης. Ἐπειτα δὲ ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην τῆς νεκρᾶς, ἔλαβεν αὐτήν ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ εἶπε· «Νεάνις ἐγέρθητι». Ἀμέσως δὲ ἡ νεκρά ἠγέρθη ἐκ τῆς κλίνης καὶ ὅλοι ἐξεπλάγησαν διὰ τοῦτο. Ὁ δὲ Ἰησοῦς παρήγγειλεν νὰ μὴ εἰπῶσι τοῦτο εἰς οὐδένα.

Συμπέρασμα. — Ἀπὸ τὴν ἱστορίαν ταύτην μνησθόμεν, ὅτι πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους καὶ νὰ μὴ συλλογίζομεθα κόπους, ὅταν δυνάμεθα νὰ ὠφελήσωμεν αὐτούς. Ἄς ἔχωμεν δὲ ὡς παράδειγμα τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος ἀμέσως ἔτρεξε νὰ θεραπεύσῃ τὸ θυγάτριον τοῦ Ἰαείρου.

10. Ὁ ἐν Ναὺν νεκνίας.

Μίαν φορὰν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Καπερναούμ καὶ μετέβαινε εἰς τὴν πόλιν Ναὺν. Ἠκολούθουν δὲ αὐτόν οἱ μαθηταί του καὶ λαὸς πολὺς. Ὅτε ἐπλησίασεν εἰς τὴν πόλιν, εἶδεν ἔξωθεν αὐτῆς πλῆθος πολλὸ ἀνθρώπων, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλοι μὲν ἔκλαιον, ἄλλοι δὲ μὲ τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην ἠκολούθουν μίαν κηδεῖαν. Εἰς τὴν πόλιν δηλαδὴ ἐκείνην ὑπῆρχε μία χήρα, ἡ ὁποία εἶχε ἓνα καὶ μόνον υἱόν. Ὁ υἱὸς τῆς ἦτο καλὸν παιδίον καὶ ἦτο ἡ μόνη χαρὰ τῆς μητρὸς του. Ἐξαφνα εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του ἠσθένησε καὶ ἀπέθανεν. Τὸν υἱὸν τοῦτον τῆς χήρας ἔφερε τὸ πλῆθος ἐκεῖνο εἰς τὸ νεκροταφεῖον διὰ νὰ θάψῃ αὐτόν. Τότε ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταί του ἐπλη-

σίασαν περισσότερον καὶ εἶδον τὴν μητέρα τοῦ ἀποθανόντος ἢ ἐποία ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα. Ὁ Ἰησοῦς τὴν ἐλυπήθη πολὺ καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν. «Γύναι, μὴ κλαῖς, διότι ὁ υἱός σου θὰ ἀναστηθῇ». Καὶ πράγματι· δὲν εἶχε τελειώσῃ τὸν λόγον τοῦ ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ υἱὸς τῆς χήρας ἀνεστήθη. Ἐλαβε τότε ἀμέσως αὐτὸν ἡ μήτηρ του μετὰ μεγάλην χαρὰν καὶ μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν της. Ὅλον δὲ ἐκεῖνο τὸ πλῆθος ἐροβήθη ἅμα εἶδε τοῦτο καὶ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Ἰησοῦν.

Συμπέρασμα. — Ἡ ἱστορία αὕτη διδάσκει ἡμῶς ὅτι ὁ Θεὸς δύναται ὅχι μόνον τοὺς ἀσθενεῖς νὰ θεραπεύῃ, ἀλλὰ καὶ τοὺς νεκροὺς νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ζωὴν.

II. Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδία.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἐκίνησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Καθ' ὁδὸν ἔφθασεν εἰς ἓν μικρὸν χωρίον καὶ ἐκάθισε νὰ ἀναπαυθῇ. Τότε πολλὰ μητέρες ἔφερον τὰ παιδία των πρὸς τὸν Ἰησοῦν διὰ νὰ τὰ εὐλογήσῃ. Οἱ δὲ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἐπέπληττον καὶ ἀπεδίωκον αὐτάς. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐπέπληξεν τοὺς μαθητάς του καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· «διατί δὲν ἀφίνετε τὰ μικρὰ παιδία νὰ πλησιάσωσι; δὲν ἠξεύρετε, ὅτι πολὺ ἀγαπῶ αὐτά; δὲν γνωρίζετε ὅτι τῶν μικρῶν αὐτῶν παιδίων εἶνε ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν; Ἀληθῶς μόνον τὰ μικρὰ αὐτὰ παιδία, καὶ ὅσοι ἄνθρωποι γίνωσιν ὅμοιοι μετ' αὐτὰ θὰ κληρονομήσωσι τὴν αἰώνιον βασιλείαν καὶ πρὸ πάντων τοὺς ἀνθρώπους τούτους ἀγαπᾷ ὁ Θεός». Οἱ μαθηταὶ του τότε ἐσιώπησαν· ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τὰς μητέρας νὰ φέ-

ρωσι πλησίον του τὰ τέκνα των. Ὅτε δὲ ἐκαῖναι ἔφερον αὐτά, ὁ Ἰησοῦς ἔθηκε τὴν χεῖρά του ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν καὶ τὰ ἡϋλόγησεν.

Συμπέρασμα. — Ἀπὸ τὸ μάθημα τοῦτο μνησθάνομεν πόσον ὁ Ἰησοῦς ἀγαπᾷ τὰ μικρὰ παιδία· πρέπει λοιπὸν καὶ αὐτὰ νὰ ἀγαπῶσιν αὐτόν.

12. Εἵσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσόλυμα.

Ὁ Ἰησοῦς εὐρίσκετο εἰς τὴν πόλιν Βηθανίαν. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἐκίνησε νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱερουσόλυμα μετὰ τοὺς μαθητάς· καὶ ὅταν ἐπλησίασεν εἰς τὴν πόλιν, ἐκάλεσε δύο μαθητάς, ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς ἓν χωρίον καὶ τοῖς εἶπε. «Βλέπετε τὸ χωρίον ἐκεῖνο; ὑπάγετε ἐκεῖ καὶ θὰ εὑρητε ἓνα πῶλον ὄνου. Δύσατε τοῦτον καὶ φέρετε πρὸς ἐμέ· ἂν δέ τις σᾶς ἐρωτήσῃ διατί τὸν λύετε, εἰπτε εἰς αὐτὸν ὅτι τὸν θέλει ὁ Κύριος». Οἱ δύο μαθηταὶ ὑπήκουσαν τότε εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀμέσως ἐκίνησαν νὰ εὑρωσι τὸν πῶλον. Εὑρον δὲ αὐτὸν μετ' ὀλίγον, τὸν ἔλυσαν, ἔθηκαν ἐπ' αὐτοῦ τὰ φορέματά των καὶ τὸν ἔφερον εἰς τὸν Ἰησοῦν. Οὗτος τότε ἐκάθισεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐκίνησεν μετὰ τοὺς μαθητάς του εἰς τὴν πόλιν. Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἐπλησίαζεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἔμαθον τοῦτο οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως καὶ ἐξῆλθον ὅλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι εἰς προὑπάντησίν του. Εἰς τὸν δρόμον δὲ ὅπου ἐπρόκειτο νὰ περάσῃ ὁ Ἰησοῦς, ἄλλοι μὲν ἔστρωνον τὰ φορέματά των καὶ ἄλλοι ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ δένδρα καὶ ἔστρωνον αὐτούς. Ὅλος δὲ ὁ λαὸς καὶ ὅσοι ἐπήγαγον ἐμπρὸς καὶ ὅσοι ἠκολούθουν ἐφώναζον· «Δόξα εἰς τὸν ἐρχόμενον

Μεσσίαν, εἰς τὸν ἀπέγονον τοῦ Δαυὶδ». Τότε πολλοὶ Φαρισαῖοι ἀπὸ φθόνου εἶπαν εἰς τὸν Ἰησοῦν. «Διδάσκαλε, δὲν λέγεις νὰ παύσωσιν αἱ φωναὶ αὗται»; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησε· «διατί νὰ παύσωσιν; ἀλλὰ καὶ ἂν οὗτοι παύσωσιν, οἱ λίθοι πάλιν θὰ φωνάζωσιν». Ὁ Ἰησοῦς τότε εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ μετέβη ἀμέσως εἰς τὸν ναόν. Καὶ ἐκεῖ δὲ πολλὰ παιδία ἅμα εἶδον τὸν Ἰησοῦν ἐφώνον· «Δόξα εἰς τὸν ἐρχόμενον, Μεσσίαν τὸν ἀπόγονον τοῦ Δαυὶδ.» Εἰς τὸν περίβολον δὲ τοῦ ναοῦ ἦσαν πολλοὶ ἔμποροι, οἱ ὅποιοι ἐπώλουν διάφορα πράγματα καὶ ἔκαμνον μεγάλην ταραχὴν καὶ θόρυβον. Ὅτε δὲ εἶδεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς ὀργίσθη πολὺ καὶ κακῶς τοὺς ἐξεδίωξεν. «Δὲν ἐντρέπεσθε τοὺς εἶπε, δὲν φοβεῖσθε τὸν Θεόν! Οἱ ναοὶ χρησιμεύουσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διὰ νὰ προσεύχωνται καὶ ὄχι διὰ νὰ πωλῶσιν ἐμπορεύματα».

Τὴν εἴσοδον τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐορτάζομεν καὶ ἡμεῖς σήμερον τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων.

Συμπέρασμα. — Ἐκ τῆς ἱστορίας ταύτης μαθαίνομεν, ὅτι πρέπει νὰ ὑπακούωμεν εἰς τὸν Θεόν καὶ νὰ φυλάττωμεν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, ὅπως καὶ οἱ μαθηταὶ ὑπήκουσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν.

13. Ἑορτὴ τοῦ Πάσχα.

Ἄμα ἔφθασεν ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ Πάσχα, ὁ Ἰησοῦς ἐκάλεσε τοὺς δύο μαθητάς του, τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· «Ὑπάγετε νὰ ἀγαράσητε τὰς ἀναγκαίας τροφάς καὶ νὰ ἐτοιμάσητε τὸ Πάσχα». Ἐκεῖνοι δὲ ὑπήκουσαν καὶ ἀμέσως ὑπῆγον καὶ εὔρον μίαν ωραίαν οἰκίαν καὶ ἐκεῖ ἔστρωσαν τὴν τράπεζαν. Ἀρ-

γότερον δὲ ἦλθεν καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τοὺς λοιποὺς μαθητάς· καὶ ἐκάθισαν ὅλοι εἰς τὸ δεῖπνον. Τότε ὁ Ἰησοῦς τοῖς εἶπεν· «Ἐπεθύμουν διὰ τελευταίαν φοράν νὰ φάγω μαζί σας τὸ Πάσχα». Ἐπειδὴ δὲ ὑπῆρχε συνήθεια τοῦ φαγητοῦ νὰ πλύνωσι τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας των, ὁ Ἰησοῦς ἐσηκώθη ἀμέσως καὶ ἤρχισε νὰ πλύνῃ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τῶν δώδεκα ἀποστόλων. Καὶ ἐκεῖνοι μὲν κατ' ἀρχὰς ἠρνοῦντο, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐπειθὴ, ἐπέμενε παρεδέχθησαν τοῦτο. Ἀφ' οὗ δὲ ἡ ἐργασία αὕτη ἐτελείωσε καὶ ἤρχισαν νὰ τρώωσιν, ὁ Ἰησοῦς ἔλαβεν ἄρτον, ἔκοψεν αὐτόν, τὸν ἠϋλόγησεν, ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του καὶ τοῖς εἶπε· «Λάβετε, φάγετε τοῦτο εἶνε τὸ σῶμά μου». Καὶ λαβὼν ποτήριον οἴνου, ἠϋλόγησεν αὐτό, τὸ προσέφερεν εἰς τοὺς μαθητάς του καὶ εἶπε· «Πίετε ἀπὸ τοῦ ποτήριον τοῦτο ὅλοι, διότι τοῦτο εἶνε τὸ αἷμά μου». Ἐν ᾧ δὲ ἔτρωγον ὁ Ἰησοῦς πολλὰς συμβουλὰς ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητάς του.

Ἐξαφνα, τότε ἐν ᾧ ἐκάθηντο, εἶπε πάλιν εἰς αὐτούς· «Εἰς ἀπὸ σας θὰ με παραδώσῃ». Ὅλοι δὲ οἱ μαθηταὶ ἐταράχθησαν ἀπὸ τοὺς λόγους τούτους καὶ ἕκαστος ἠρώτα τὸν Ἰησοῦν· «Μήπως εἶμαι ἐγὼ Κύριε»; Τότε ὁ Ἰωάννης, ὁ ἠγαπημένος μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ ἔκυψεν εἰς τὸ οὖς του καὶ τὸν ἠρώτησε κρυφίως· «Διδάσκαλε, ποῖος εἶνε ὁ προδότης»; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· «Εἶνε ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὅποιον θὰ δώσω τεμάχιον ἄρτου, ἀφ' οὗ ἐμβάψω αὐτὸ εἰς τὸ πινάκιον». Ἀμέσως δὲ ἔκοψε τεμάχιον ἄρτου, ἔβαψεν αὐτὸ εἰς τὸ πινάκιον, τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰσκαριώτην καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Ὅ,τι ἔχεις

αἰς τὸν νεὺν σου νὰ κάμῃς, κάμει αὐτὸ ταχύτερα». Κανείς ἀπὸ τοὺς ἄλλους μαθητὰς δὲν ἤνόησε τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλ' ὅλοι ἐνόμιζον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔστειλε τὸν Ἰούδαν, διὰ νὰ ἀγοράσῃ τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν τοῦ Πάσχα. Ἀμέσως τότε ἐξῆλθεν ὁ Ἰούδας καὶ μετέβη εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, με τοὺς ὁποίους εἶχε συμφωνήσῃ προηγουμένως νὰ παραδώσῃ τὸν Ἰησοῦν.

Μετά τινα δὲ χρόνον ἐφάνησαν ἀπὸ μακρὰν στρατιῶται καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἄνθρωποι με φανούς καὶ ξύλα εἰς τὰς χεῖρας, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο πρὸς αὐτούς. Ἦτο ὁ Ἰούδας, ὁ ὁποῖος ἤρχετο με τοὺς στρατιώτας νὰ συλλάβῃ τὸν Ἰησοῦν. Ὅτε δὲ ἐκεῖνοι ἐπλησίασαν ἔτρεξεν ὁ Ἰούδας, ἐφίλησε τὸν Ἰησοῦν καὶ τῷ εἶπε· «Χαῖρε διδάσκαλε». Τοῦτο δὲ ἦτο τὸ σημεῖον ὅπως οἱ στρατιῶται γνωρίσωσι τὸν Ἰησοῦν. Ἀμέσως δὲ τότε οἱ στρατιῶται συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, ἔδεσαν αὐτὸν καὶ τὸν ἔλαβον μαζὺ των.

Ὁ δὲ Ἰούδας ἀργότερα μετενόησε διὰ τὴν κακίαν του πράξιν, ἔδωκεν ὀπίσω τὸ ἀργύριον εἰς τοὺς Φαρισαίους καὶ ἐκρεμάσθη, ἀλλ' ἦτο πλέον ἀργά!

Συμπέρασμα.— Ἐκ τῆς ἱστορίας ταύτης διδασκόμεθα ὅτι χρεωστούμεν νὰ εἴμεθα ταπεινόφρονες, ὅπως ὁ Ἰησοῦς. Μην ἄνομεν προσέτι, ὅτι ὁ φιλάργυρος δὲν διστάζει καὶ τὰ μεγαλῆτερα κακὰ νὰ πράξῃ, χάριν τῶν χρημάτων καὶ ἔχομεν ὡς παράδειγμα τὸν Ἰούδαν, ὅστις ἀπὸ τὴν φιλαργυρίαν του καὶ αὐτὸν τὸν διδάσκαλόν του ἐπρόδωσε.

14. Τὰ μετὰ τὴν σύλληψιν.

Ἀφ' οὗ οἱ στρατιῶται συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν ἔφερον

αὐτὸν δέσμιον εἰς τὸν ἀρχιερέα Ἀνναν. Ἐκεῖ δὲ παρουσιάσθησαν πολλοὶ ψευδομάρτυρες καὶ κατηγοροῦν αὐτόν. Ἀπὸ δὲ τὸν Ἀνναν ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸν Καϊάφαν. Καὶ ἐκεῖ ἦλθον πολλοὶ ψευδομάρτυρες καὶ ἄλλοι μὲν ἔλεγον ὅτι ὁ Ἰησοῦς βλασφημεῖ τὸν Θεόν, διότι λέγει ὅτι εἶνε υἱὸς αὐτοῦ, ἄλλοι κατηγοροῦν αὐτόν, διότι ἔλεγεν ὅτι ἦτο βασιλεὺς καὶ ἄλλοι ἄλλα. Ἐπὶ τέλους δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι κατεδίκασαν αὐτὸν εἰς θάνατον. Ἐπειδὴ ὅμως ἔπρεπε νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν θανατικὴν ποινὴν καὶ ὁ ἡγεμὼν τῆς Ἰουδαίας Πόντιος Πιλάτος, ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸν Πιλάτον. Ἐστάθησαν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ πολὺ πλῆθος λαοῦ κάτωθεν τῶν ἀνακτόρων τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἐφώναζον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς πρέπει νὰ σταυρωθῇ. «Πρέπει νὰ σταυρωθῇ», ἔλεγον, «διότι λέγει, ὅτι εἶνε υἱὸς τοῦ Θεοῦ». Τότε ὁ Πιλάτος ἀνέκρινε καὶ ἐξήτασε τὸν Ἰησοῦν καί, ἀφ' οὗ εἶδεν, ὅτι ὅλα ὅσα ἔλεγον ἐναντίον του δὲν ἦσαν ἀληθῆ, ἦτο ἑτοιμος νὰ τὸν ἀπολύσῃ. Ἀλλ' οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ πολὺ πλῆθος λαοῦ ἐφώναζαν· «Πρέπει νὰ σταυρωθῇ· χωρὶς ἄλλο νὰ σταυρωθῇ». Καὶ πάλιν ὅμως ὁ Πιλάτος δὲν προσεῖχεν εἰς τὰς φωνὰς των. Τότε ὅμως ὅλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος ἐφώναζεν· «Ἐὰν δὲν διατάξῃς νὰ σταυρωθῇ, δὲν εἶσαι φίλος τοῦ Καίσαρος». Ὅταν δὲ ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους ὁ Πιλάτος, ἐπειδὴ ἐφοβήθη μὴ τὸν κατηγορήσωσιν εἰς τὸν Καίσαρα καὶ χάσῃ τὴν θέσιν του, ὑπέγραψεν ἀμέσως τὴν καταδίκην τοῦ Ἰησοῦ.

Συμπέρασμα. — Ἐν τῇ ἱστορίᾳ ταύτῃ βλέπομεν τὴν μεγάλην σκληρότητα τῶν Ἰουδαίων καὶ μηνύομεν, ὅτι ὁ Πιλάτος

ἀπὸ φόβου μήπως χάσῃ τὴν θέσιν τοῦ κατεδικάσεν εἰς θάνατον τὸν ἀθῶον Ἰησοῦν καὶ ἔγινε συνένοχος μὲ τοὺς Ἰουδαίους.

15. Σταυρώσεις τοῦ Ἰησοῦ.

Ἀφ' οὗ ὁ Ἰησοῦς κατεδικάσθη εἰς θάνατον οἱ στρατιῶται παρέλαβον αὐτὸν καὶ τὸν ὠδήγησαν ὀλίγον μακρὰν τῆς πόλεως, εἰς τόπον τινα, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Γολγοθᾶς, ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν. Ὑπεχρέωσαν δὲ αὐτόν νὰ σηκώῃ καὶ τὸν σταυρόν.

Ἐπειδὴ ὅμως οὗτος ἦτο πολὺ βαρὺς δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν φέρῃ καὶ ἀνὰ πᾶν βῆμα ἔπιπτεν εἰς τὴν γῆν. Τότε οἱ στρατιῶται ὑπεχρέωσαν Σίμωνά τινα, τὸν ἀπαῖον ἀπήντησαν καθ' ὁδόν, νὰ φέρῃ τὸν σταυρόν τοῦ Ἰησοῦ εἰς Γολγοθᾶν. Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν ὠρισμένον τόπον οἱ στρατιῶται ἔστησαν τὸν σταυρόν εἰς μέρος ὑψηλὸν καὶ ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν. Ἐσταύρωσαν δὲ καὶ δύο ληστὰς τὸν ἓνα ἐκ δεξιῶν καὶ τὸν ἄλλον ἐξ ἀριστερῶν καὶ ἔγραψαν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τοῦ Ἰησοῦ. «Οὗτος εἶνε ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων». Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐσταυρώθη, πολλοὶ ἄνθρωποι διέδαινον πλησίον τοῦ σταυροῦ καὶ ἔλεγον. «Ἄλλους ἔσωσε καὶ τὸν ἑαυτὸν τοῦ δὲν δύναται νὰ σώσῃ». Ἄλλοι δὲ πάλιν. «ἂν εἶνε υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἅς καταβῇ ἀπὸ τὸν σταυρόν»· καὶ ἄλλοι ὕβριζον αὐτόν. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως δὲν ἀπῆντα ἀλλὰ παρεκάλει τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγε. «Πάτερ, συγχώρησον αὐτοὺς, διότι δὲν γνωρίζουσι τί κάμνουσι». Καὶ ὁ εἰς δὲ ἀπὸ τοὺς ληστὰς εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. «ἄφ' οὗ εἶσαι υἱὸς

τοῦ Θεοῦ, σῶσον τὸν ἑαυτὸν σου καὶ ἡμᾶς». Ὁ ἄλλος ὅμως ἐπέπληξεν αὐτὸν καὶ τῷ εἶπε. «Σιώπῃ· δὲν ἐντρέπεσαι; ἡμεῖς μὲν δικαίως πάσχομεν διότι εἴμεθα κακοὶ ἄνθρωποι, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς οὐδὲν κακὸν ἔπραξεν». Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ὅτι ὁ δεῦτερος ἐκ τῶν ληστῶν μετενόησε καὶ τῷ εἶπε. «Μένε ἡσυχος· μετενόησας καὶ θὰ ἔλθῃς μαζί μου εἰς τὸν παράδεισον».

Ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ἠγαπημένος αὐτοῦ μαθητὴς Ἰωάννης καὶ πολὺ πλῆθος λαοῦ εἶχον ἀκολουθήσῃ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶδε τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ τὸν ἠγαπημένον του μαθητὴν Ἰωάννην εἶπε. «Γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου»· πρὸς δὲ τὸν Ἰωάννην εἶπε. «Ἰωάννη, ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου». Ἀπὸ τὴν στιγμήν δὲ ἐκείνην παρέλαβεν ὁ Ἰωάννης τὴν μητέρα τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν οἰκίαν του. Ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν ἦτο ἡμέρα παρασκευῇ· ἀπὸ τὴν μεσημβρίαν δὲ μέχρι τῆς τρίτης μετὰ μεσημβρίαν ἐχάθη ὁ ἥλιος καὶ βαθὺ σκότος ἐκάλυψεν ὅλην τὴν γῆν. Τὴν δὲ τρίτην ὥραν ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησε. «Διψῶ». Τότε οἱ στρατιῶται ἔθηκαν εἰς τὸ ἄκρον καλάμου σπόγγον, πλήρη ὄξους καὶ ἐπλησίασεν τοῦτον εἰς τὰ χεῖλη τοῦ Ἰησοῦ. Μόλις δὲ ὁ σπόγγος ἤγγισεν εἰς τὰ χεῖλη αὐτοῦ, εἶπε. «Τετέλεσται». καὶ ἐφώνησε μεγαλοφώνως. «Πάτερ μου, εἰς χεῖρας σου παρατίδω τὸ πνεῦμά μου». Καὶ εὐθὺς ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐξέπνευσεν. Ἀμέσως τότε ἔγινε σεισμὸς δυνατός, τὸ παραπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη, αἱ πέτραι ἐρραγίσθησαν καὶ πολλοὶ τάφοι ἠνοίχθησαν, πολλοὶ δὲ ἅγιοι ἄνθρωποι ἐξῆλθον ἀπὸ τῶν τάφους των· ὁ δὲ ἐκατόνταρχος καὶ οἱ στρατιῶ-

ται ἄμα εἶδον ταῦτα πολὺ ἐφοβήθησαν καὶ εἶπον· «ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦτο οὗτος».

Συμπέρασμα. — Ἐκ τοῦ μαθήματος τούτου διδασκόμεθα, ὅτι ὁ Θεὸς συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, ὅταν ἀπὸ καρδίας μετανοῶμεν. Διδασκόμεθα προσέτι, ὅτι καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ συγχωρῶμεν ἐκείνους, οἱ ὅποιοι βλάπτουσιν ἡμᾶς, ὅπως ὁ Ἰησοῦς παρεκάλει τὸν πατέρα του νὰ συγχωρήσῃ τοὺς Ἰουδαίους.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ.

Γλυκὺς καὶ πρᾶος ὑπῆρξας, Χριστέ μου!

Πραότης κατῆλθεν ἐκ τοῦ Σταυροῦ!

Γλυκὺν καὶ πρᾶον Σὺ θέλεις, Θεέ μου.

Κοὶ πάντα λάτριν Σωτῆρος Χριστοῦ.

Πραεὶς λοιπὸν κ' ἡμεροὶ ἅς γενῶμεν,

Τὸν πρᾶον μιμούμενοι λυτρωτὴν,

Καὶ τότε βεβαίως θ' ἀξιωθῶμεν

Τῆς χάριτός Σου, Θεέ μου! Ἀμήν!

16. Ταφή τοῦ Ἰησοῦ.

Ὅταν ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἡμέρα παρασκευῇ. Τὸ Σάββατον δέ, ὡς καὶ σήμερον, ἦτο ἀναπαύσιμος ἡμέρα τῶν Ἑβραίων. Διὰ νὰ μὴ μείνωσι λοιπὸν τὰ σώματα τῶν ἐσταυρωμένων ἐπὶ τῶν σταυρῶν τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, οἱ Ἰουδαῖοι ἦλθον εἰς τὸν Πιλάτον καὶ εἶπον εἰς αὐτόν. «Ἡγεμῶν, ἐπειδὴ αὖριον εἶνε μεγάλη ἐορτὴ, σὲ παρακαλοῦμεν, διάταξον ἀπὸ σήμερον νὰ καταβιβάσῃσι τὰ σώματα τῶν ἐσταυρωμένων». Τότε ὁ Πιλάτος διέταξε στρατιώτας νὰ ὑπάγωσι καὶ νὰ καταβιδάσωσι τὰ σώματα ἀπὸ τοὺς σταυρούς. Ὅτε δὲ οἱ στρατιῶται μετέβησαν εἰς Γολγοθᾶν, τῶν μὲν δύο ληστῶν, ἐπειδὴ οὗτοι δὲν εἶχεν ἀποθάνῃ ἀκόμη, συν-

έτριψαν τὰ σκέλη, τὸν δὲ Ἰησοῦν δὲν ἤγγισαν, διότι ἦτο πλέον νεκρός· μόνον δὲ στρατιώτης τις ἐκέντησε τὴν πλευρὰν αὐτοῦ μὲ λόγχην καὶ ἀμέσως ἔρρευσεν ἐξ αὐτῆς αἷμα καὶ ὕδωρ.

Πρὸς τὸ ἑσπέρας δὲ ἦλθε πρὸς τὸν Πιλάτον ἄνθρωπός τις πλούσιος καὶ εὐσεβής, ὁ ὅποιος ὠνομάζετο Ἰωσήφ καὶ ἦτο μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλ' ἐν κρυπτῷ, διότι ἐφοβεῖτο τοὺς Ἰουδαίους καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. «Ἡγεμῶν, ἐπιτρέφόν μοι, σὲ παρακαλῶ, νὰ λάβω καὶ ἐνταφιάσω τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ». Ὁ Πιλάτος τότε ἔδωκεν εἰς αὐτόν τὴν ἄδειαν καὶ ἀμέσως ὁ Ἰωσήφ, ἦλθεν εἰς τὸν Γολγοθᾶν, καταβίβασεν ἀπὸ τὸν σταυρὸν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, ἤλειψεν αὐτὸ μὲ μῦρα, τὸ ἐτύλιξεν εἰς σινδόνην καθαρὰν καὶ ἔθαψεν αὐτὸ εἰς μνημεῖον λαξευτόν, τὸ ὅποιον εἶχε διὰ ἑαυτόν του ἐντὸς τοῦ κήπου του· ἔφραξε δὲ τὴν θύραν τοῦ μνημείου μὲ λίθον μέγαν. Πολλὰ δὲ γυναῖκες ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν εἶχον ἀκολουθήσῃ τὸν Ἰωσήφ, διὰ νὰ ἴδωσι ποῦ θὰ ἐνταφιασθῇ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ἀφ' οὗ δὲ εἶδον τοῦτο ἐπέστρεψαν ὀπίσω καὶ τὸ μὲν Σάββατον, ἐπειδὴ ἦτο μεγάλη ἐορτὴ, ἠσύχαζον, ἡτοιμάζοντο δὲ τὴν ἄλλην ἡμέραν νὰ ἔλθωσιν εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἰησοῦ καὶ νὰ ἀλείψωσι τὸ σῶμα αὐτοῦ μὲ μῦρα.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐτάφη οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἦλθον εἰς τὸν Πιλάτον καὶ εἶπον εἰς αὐτόν. «Ἐνεθυμήθημεν, Ἡγεμῶν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ὅταν ἀκόμη ἔζη, ἔλεγεν, ὅτι ὕστερον ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἀναστηθῇ. Διάταξον λοιπὸν, σὲ παρακαλοῦμεν, στρατιώτας νὰ φυλάττωσιν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τὸν τάφον αὐτοῦ, διότι πολὺ πιθα-

νὸν νὰ ὑπάγωσιν οἱ μαθηταὶ τοῦ νὰ κλέψωσι τὸ σῶμα τοῦ καὶ ἔπειτα νὰ εἰπωσιν εἰς τὸν λαόν, ὅτι ἀνεστήθη· τοῦτο δὲ θὰ ἦτο πολὺ κακόν». Τότε ὁ Πιλάτος τοὺς εἶπε. «Λάβετε στρατιώτας καὶ κάμετε ὅπως γνωρίζετε». Ἐκεῖνοι δὲ ἀμέσως ἔστειλαν στρατιώτας, ἵνα φυλάττωσι τὸν τάφον τοῦ Ἰησοῦ.

Συμπέρασμα. — Τὸ μάθημα τοῦτο διδάσκει ἡμῶς, ὅτι ὅλοι πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν τὸν Χριστὸν καὶ νὰ εἴμεθα μαθηταὶ αὐτοῦ ἔστω καὶ ἐν κρυπτῷ, ὅταν δὲν δυνάμεθα ἐν τῷ φανερῷ.

17. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ.

Ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Σαλώμῃ ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν εἶχον ἑτοιμα τὰ ἀρώματα, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ ἡλκισκόντο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὴν Κυριακὴν πολὺ πρωΐ ἐκίνησαν νὰ ἔλθωσιν εἰς τὸν τάφον αὐτοῦ. Ἐν ᾧ δὲ καθ' ὁδὸν ἐσυλλογίζοντο πῶς θὰ ἠδύναντο νὰ μετακινήσωσι τὸν λίθον ἀπὸ τὸ μνημεῖον, ἕξαφνα ἔγενε σεισμὸς καὶ ἄγγελος Κυρίου κατέβη ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπεκύλισε τὸν λίθον. Ἦτο δὲ τὸ πρόσωπόν του ὡς ἀστραπὴ καὶ τὰ φορέματά του λευκὰ ὡς χιών. Τότε οἱ στρατιῶται, οἱ ὁποῖοι ἐφύλαττον τὸν τάφον ἐφοβήθησαν πολὺ καὶ ἔπεσαν κατὰ γῆς ὡς νεκροί. Ὅτε δὲ αἱ γυναῖκες ἔφθασαν εἰς τὸν τάφον εἶδον, ὅτι ὁ λίθος εἶχεν ἀποκυλισθῆ. Τότε ἀμέσως ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔτρεξε πρὸς τὸν Σίμωνα Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς· «ἐσθήκωσαν ἀπὸ τὸν τάφον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ δὲν γνωρίζομεν ποῦ ἔθηκαν αὐτό»· αἱ δὲ ἄλλαι γυναῖκες ἐπλησίασαν εἰς τὸν τάφον καὶ εἶδον νὰ κἀθηται πρὸς τὰ δεξιὰ αὐτοῦ μικρὸν

παιδίον μὲ λευκὰ ἐνδύματα, τὸ ὁποῖον εἶπε πρὸς αὐτάς. «Ποῖον ζητεῖτε; τὸν Ἰησοῦν; δὲν εἶνε ἐδῶ, ἀλλ' ἀνέστη· ὑπάγετε νὰ εἰπῇτε τοῦτο εἰς τοὺς μαθητάς του». Ἀμέσως δὲ τότε αἱ γυναῖκες ἔτρεξαν καὶ εἶπον τὰ καθ' ἑκαστα εἰς τοὺς μαθητάς τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἦλθον ἀμέσως εἰς τὸν τάφον καὶ εἶδον, ὅτι πράγματι ἀνέστη ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐπίστευσαν εἰς τοῦτο. Ἐπέστρεψε δὲ καὶ πάλιν ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ εἰς τὸν τάφον καὶ, ὅτε ἔκυψε νὰ ἴδῃ εἰς τὸ μνημεῖον, βλέπει δύο ἀγγέλους, οἱ ὁποῖοι εἶπον πρὸς αὐτήν. «Γύναι, διατί κλαῖεις»; «Κλαίω,» εἶπεν ἐκείνη, «διότι ἐσθήκωσαν ἀπὸ τὸν τάφον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου μου καὶ δὲν γνωρίζω ποῦ ἔθηκαν αὐτό»· ἐστράφη δὲ πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ εἶδεν ὄρθιον τὸν Ἰησοῦν ἀλλὰ δὲν τὸν ἀνεγνώρισε, διότι ἐνόμισεν ὅτι εἶνε ὁ κηπουρός. Τότε τῷ εἶπε· «Κύριε, ἂν σὺ ἐσθήκωσας τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου μου εἰπέ μοι, σὲ παρακαλῶ, ποῦ ἔθηκες αὐτό». Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· «Μαρία»! Ἀμέσως τότε ἐκείνη ἀνεγνώρισε τὸν Ἰησοῦν καὶ ὤρμησε νὰ πέσῃ εἰς τοὺς πόδας του, ἀλλ' ἐκεῖνος τὴν ἠμπόδισε καὶ τῇ εἶπε· «μὴ με ἐγγίσῃς διότι δὲν ἀνέβην ἀκόμη εἰς τὸν πατέρα μου». Τότε ἡ Μαρία ἐπέστρεψε καὶ εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς, ὅτι εἶδε τὸν Ἰησοῦν καὶ τοὺς λόγους, τοὺς ὁποῖους τῇ εἶπε

Συμπέρασμα. — Ἐκ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ διδασκόμεθα, ὅτι καὶ ἡμεῖς θὰ ἀναστηθῶμεν εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν.

ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ.

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

Δόξα σοι ὁ Θεὸς ἡμῶν. δόξα σοι.

Βασιλεῦ οὐράνιε, παράκλητε, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρὼν, καὶ τὰ πάντα πληρῶν, ὁ θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν, καὶ ζωῆς χορηγός, ἔλθε καὶ σκήνωσον ἐν ἡμῖν καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλίδος, καὶ σῶσον, ἀγαθέ, τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἐκ τρίτου.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι· καὶ νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ἀμήν.

Παναγία Τριάς, ἐλέησον ἡμᾶς. Κύριε, ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. Δέσποτα, συγχώρησον τὰς ἀνομίας ἡμῖν. Ἄγιε, ἐπίσκεψαι καὶ ἴασαι τὰς ἀσθενείας ἡμῶν, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου. Κύριε ἐλέησον, Κύριε ἐλέησον, Κύριε Ἐλέησον.

Δόξα πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι· καὶ νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ἀμήν.

Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου. Γενηθήτω τὸ θέ-

λημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον. Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφέμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν. Ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πανηροῦ.

Ἡ ἐλπίς μου ὁ Πατήρ καταφυγή μου ὁ Υἱός, σκέπη μου τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, Τριὰς ἁγία δόξα σοι.

Θεοτόκε παρθένε, χαῖρε κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου· ὅτι Σωτῆρα ἔτεκες τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Τὴν πάσαν ἐλπίδα μου εἰς σὲ ἀνατίθημι, Μήτηρ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου.

Δέσποτα πρόσδεξαι τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου καὶ λύτρωσον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνάγκης καὶ ὀλίψεως.

Δι' εὐχῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησόν με τὸν παῖδά σου. Ἀμήν.

Ἅγιος ὁ Θεός· Ἅγιος Ἰσχυρός. Ἅγιος Ἀθάνατος· ἐλέησον ἡμᾶς. — (τρίς).

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε, διὰ τὰ ἐπίγεια ἀγαθὰ, τὰ ὅποια παρέχεις ἡμῖν. Μὴ στερήσῃς ἡμᾶς καὶ τῆς ἐπουρανίου σου βασιλείας, ἀλλὰ λύτρωσον τὰ τέκνα σου καὶ συγχώρησον πάντα τὰ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀγνοίᾳ πταίσματα ἡμῶν. Διότι Σὺ εἶσαι ὁ Θεὸς τοῦ ἐλέους καὶ τῶν οἰκτιρισμῶν καὶ τῆς φιλανθρωπίας, καὶ Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι,

νῦν, καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν τῷ βασιλεῖ
ἡμῶν Θεῷ.

Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ τῷ
βασιλεῖ ἡμῶν Θεῷ.

Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ Χριστῷ
τῷ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν.

Πάτερ οὐράνιε, Σὲ ἀγαπῶ ἐξ ὅλης μου καρδίας καὶ
προσπαθῶ πάντοτε νὰ πράττω τὸ ἅγιόν σου θέλημα.

Φύλαξόν με, Πάτερ, ἵνα διέλθω τὴν νύκτα ταύτην,
χωρὶς νὰ πάθω κακόν τι. Φύλαξον τοὺς γονεῖς μου, τοὺς
διδασκάλους μου καὶ ὅλους τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους.

Ἡ ἐλπίς μου ὁ Πατήρ καταφυγή μου ὁ Υἱός· σκέπη
μου τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. — Τριάς ἁγία, δόξα σοι.
